

Uchwała 307 / XLIII / 2008
Rady Miasta w Ostrołęce
z dnia 30 grudnia 2008 r.

w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrołęki.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§1.

Przyjmuje się „Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Ostrołęki” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrołęki.

§ 3.

Traci moc uchwała Nr 346/XXXVI/2005 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 29 kwietnia 2005 r. w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla obszaru Starego Miasta i Fortów Bema”.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

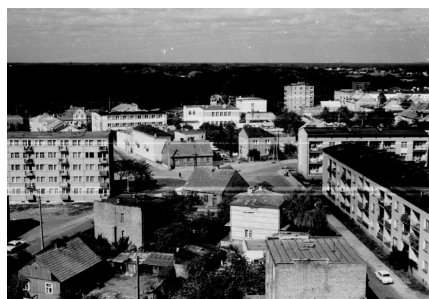
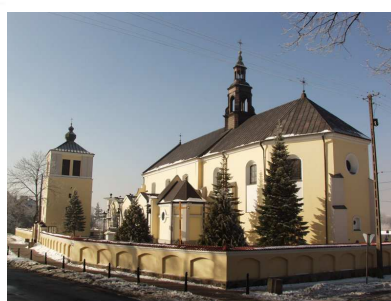
**Przewodniczący Rady Miasta
Ostrołęki**

/-/ **Dariusz Maciak**

Załącznik
do Uchwały Nr 307 / XLIII/ 2008
Rady Miasta w Ostrołęce
z dnia 30 grudnia 2008 roku

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA OSTROŁĘKA

Ostrołęka 2008

Opracowanie:

INPLUS Sp. z o.o.

Michał Brejnak

Szymon Truszczyński

10 – 686 Olsztyn ul. Wilczyńskiego 25E/216

Tel. +48 89 523 73 80, +48 89 541 42 17,

Fax. +48 89 522 29 52

E-mail: biuro@inplus.pl

www.inplus.pl

Spis treści

Spis treści	2
1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście Ostrołęka	12
1.1. Wstęp.....	13
1.2. Ogólne informacje.....	13
1.3. Zagospodarowanie przestrzenne	15
1.3.1. Granice stref ochrony konserwatorskiej	15
1.3.2. Uwarunkowania ochrony środowiska.....	16
1.3.3. Własność gruntów i budynków na terenie objętym programem rewitalizacji.....	19
1.4. Infrastruktura techniczna	19
1.4.1. Zaopatrzenie w wodę.....	20
1.4.2. Odprowadzanie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych.....	21
1.4.2.1. Nieczystości płynne.....	21
1.4.2.2. Odpady stałe.....	22
1.4.3. Ciepłownictwo.....	22
1.4.4. Zaopatrzenie w gaz.....	23
1.4.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną	23
1.5. Komunikacja	24
1.5.1. Infrastruktura drogowa	25
1.5.2. Transport kolejowy i autobusowy	26
1.5.2.1. Transport kolejowy i autobusowy	26
1.5.2.2. Komunikacja miejska	26
1.5.2.3. Prywatni przewoźnicy	27
1.6. Identyfikacja problemów	27
2. Gospodarka.....	28
2.1. Główni pracodawcy.....	28
2.2. Rodzaje podmiotów gospodarczych	28
2.3. Struktura zatrudnienia.....	31
2.4. Identyfikacja problemów	33
3. Sfera społeczna	34
3.1. Struktura demograficzna	34
3.2. Mieszkalnictwo.....	38
3.3. Służba zdrowia i opieka społeczna	38
3.4. Bezpieczeństwo publiczne.....	39
3.5. Edukacja	40
3.6. Grupy społeczne wymagające wsparcia.....	41
3.7. Struktura Organizacji Pozarządowych.....	42

3.8. Identyfikacja problemów	45
4. Miasto Ostrołęka – obraz wskaźnikowy.....	47
5. Analiza SWOT	49
6. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno - społeczno - gospodarczego miasta i regionu	51
7. Założenia programu rewitalizacji miasta Ostrołęka.....	53
7.1. Podokresy programowania	53
7.2. Delimitacja obszarów priorytetowych i zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru....	54
7.3. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.....	55
OBSZAR A	56
OBSZAR B	57
OBSZAR C	58
OBSZAR D	59
OBSZAR E	60
OBSZAR F.....	61
7.4. Zadania pilotażowe i kolejność realizacji	62
7.5. Oczekiwane wskaźniki realizacji	62
8. Plan działań na terenie rewitalizowanym	63
8.1. Plan działań przestrzennych (techniczno-materialnych) w latach 2008-2015.....	64
8.2. Plan działań gospodarczych w latach 2008-2015.....	68
8.3. Plan działań społecznych w latach 2008-2015	69
9. Plan finansowy realizacji rewitalizacji na lata 2008-2015	70
10. System wdrażania- wybór prawnej formy zarządzającego programem	72
11. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	73
Spis tabel.....	89
Spis rysunków.....	90
Spis rycin.....	90

Wprowadzenie

Rewitalizacja - oznacza proces zmian przestrzennych, technicznych, społecznych i gospodarczych podjętych w interesie publicznym, których celem jest wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej, przywrócenie mu dawnych funkcji oraz stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju z wykorzystaniem jego cech endogenicznych.

Program rewitalizacji - oznacza opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę wieloletni program działań w sferze przestrzeni, urządzeń technicznych, społeczeństwa i gospodarki zmierzający do wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do dalszego rozwoju obszaru.

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrołęka jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności zarówno Miasta w oparciu o działania sprzyjające długofalowemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu. Stanowi on również niezbędny instrument do ubiegania się o pomoc finansową z Unii Europejskiej. Sporządzenie tego programu było dotychczas warunkiem niezbędnym do ubiegania się o środki w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – (ZPORR). Narodowy Plan Rozwoju (NPR) stanowił podstawę programowania pomocy unijnej w latach 2004-2006. W trakcie przygotowywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) – podstawy dla perspektywy finansowej na lata 2007-2013 został wykorzystany dorobek prac nad NPR. Narodowa Strategia Spójności (NSS) jest dokumentem strategicznym określającym priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS),
- Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013.

Podstawowym celem strategicznym NSS jest stworzenie warunków dla wzrostu

konkurencyjności gospodarki, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz podwyższenie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski.

Zakłada się także realizację celów szczegółowych tj.:

- tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego;
- wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego;
- podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw w tym szczególnie sektora usług;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów;
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej;
- rozwój obszarów wiejskich.

NSS będzie realizowana przy pomocy Programów Operacyjnych (PO) oraz Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO):

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO);
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka;
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

Program będzie współfinansowany z krajowych środków publicznych tj.:

- 1) środków budżetu państwa, uruchamianych dla dysponentów budżetowych przez Ministra Finansów;
- 2) środków jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) innych środków publicznych

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

Na realizację Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013 przewiduje się 85,56 mld euro. Z tej sumy wielkość alokacji środków wspólnotowych wyniesie 67,3 mld euro (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Funduszu Spójności), a publiczny wkład krajowy w projekty współfinansowane ze źródeł budżetu Wspólnoty będzie stanowił ok. 11,86 mld euro.

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – 25% całości środków (ok. 16 555,6 mln euro),
- PO Rozwój Polski Wschodniej – 3% całości środków (ok. 2 273,8 mln euro),
- Programy operacyjne europejskiej współpracy terytorialnej – 1% całości środków (ok. 731,1 mln euro),
- PO Infrastruktura i Środowisko – 42% całości środków (ok. 27 913,7 mln euro),
- PO Innowacyjna Gospodarka – 12% całości środków (8 254,9 mln euro),
- PO Kapitał ludzki – 14,3% całości środków (9 707,2 mln euro),
- PO Pomoc techniczna - 0,7% całości środków (516,7 mln euro).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013 w rozdziale 3 przedstawia osie priorytetowe i działania. W priorytecie V „Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu”, którego celem jest: „aktywizacja społeczno-gospodarcza regionu” wyróżniamy kategorię interwencji 61 – Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich. Działania skierowane będą na wyeliminowanie przyczyn i skutków degradacji obszarów oraz ich ożywienie. Polegać będą na kompleksowych działaniach technicznych, społecznych i ekonomicznych mających na celu przywrócenie dawnej świetności oraz zapewnienie rozwoju obszarów miejskich. Istotną zmianą jest możliwość finansowania obszarów mieszkalnych poprzez kategorię interwencji „*Infrastruktura mieszkalnictwa*”, w

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

ramach której o dofinansowanie swoich projektów mogą ubiegać się spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe. W ramach tego działania wspierane będą projekty związane z modernizacją i remontami wspólnych części budynków wielorodzinnych, zrealizowanych w przestarzałych technologiach przemysłowych, zwłaszcza z wielkiej płyty.

Obszary poddawane rewitalizacji muszą zostać wyznaczone przez samorząd gminny w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

W ramach realizacji celu szczegółowego wspierane będą projekty wynikające z Lokalnych Programów Rewitalizacji. Dokonując wyboru granicy rewitalizowanego obszaru należy wziąć pod uwagę występowanie na wnioskowanym terenie łącznie, co najmniej trzech wymienionych kryteriów:

- duża ilość obiektów o wartościach kulturowych lub położenie w obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub objętym ochroną konserwatorską;
- zły stan techniczny istniejącej zabudowy;
- konieczność poprawy funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- szczególnie zniszczone otoczenie, niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni;
- tendencje demograficzne;
- poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczeństwa;
- występowanie zjawisk patologii społecznych;
- liczba imigrantów, grup etnicznych i grup mniejszościowych lub uchodźców;
- niski poziom aktywności gospodarczej.

Spodziewane rezultaty:

- Stworzenie przestrzennych warunków jakościowego rozwoju miast,
- Zmniejszenie różnicowań w rozwoju i jakości życia mieszkańców w poszczególnych obszarach miasta,
- Stymulowanie rozwoju gospodarczego obszarów miejskich i podmiejskich,

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa,
- Poprawa estetyki przestrzeni publicznych,
- Ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko,
- Zwiększenie atrakcyjności terenów publicznych,
- Zagospodarowanie opuszczonych terenów.

Rodzaje potencjalnych beneficjentów:

- Jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne,
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w odrębnych przepisach,
- Organizacje pozarządowe nie działające dla zysku, stowarzyszenia, fundacje
- Szkoły wyższe,
- Spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe,
- Jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych,
- Podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym,
- Porozumienia podmiotów wcześniej wymienionych,
- Organy administracji rządowej w województwie,
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (np. Policja, Straż Pożarna).

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

Granice obszarów rewitalizacji zostały wyznaczone na podstawie krytycznej analizy wyników badań i analiz przeprowadzonych dla potrzeb przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrołęka. Dokonując tego wyboru wzięto pod uwagę poziom bezrobocia, ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe, przestępczość, wykształcenie mieszkańców, ich przedsiębiorczość, degradację infrastruktury technicznej i budynków, zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Przy wyznaczaniu obszarów rewitalizacji na obszarze Miasta Ostrołęka zostały uwzględnione również zasady wyznaczania obszarów zdegradowanych określone w wytycznych do opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji opracowanych jako załącznik do Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013.

Przy przygotowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrołęki zaangażowani byli lokalni przedstawiciele wszystkich podmiotów z terenu gminy, którzy chcą i będą korzystać ze środków strukturalnych m.in. przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, innych podmiotów publicznych, a także przedstawiciele największych zakładów pracy z terenu Miasta, przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych oraz partnerzy gospodarczy.

Zidentyfikowanie zadań Lokalnego Programu Rewitalizacji następuje w wyniku przeprowadzenia diagnozy stanu istniejącego terenu objętego programem. Określone w ten sposób potrzeby będą stanowiły podstawę do przyjęcia kierunków rewitalizacji.

Narzędziem podstawowym służącym realizacji przyjętych działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrołęki są środki z Funduszy UE rozdysponowywane w ramach różnych programów pomocowych.

Projekty objęte programem powinny uwzględnić:

- tworzenie warunków lokalnych i infrastruktury dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym dla podniesienia kwalifikacji mieszkańców terenów zagrożonych. Szczególnie istotne będą projekty mające znaczenie dla rozwoju gospodarczego;
- zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem;

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

- renowację zabudowy budynków w tym obiektów infrastruktury społecznej;
- renowację budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym;
- poprawę ruchu kołowego, pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- przebudowę i/lub remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych;
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości.

Dotacje przyznawane będą w wyniku konkursów projektów, decydować będzie punktacja przyznawana wg kryteriów merytorycznych, z których najważniejsze to:

- wpływ projektów na poprawę warunków ekonomicznych i atrakcyjność inwestycyjną danego obszaru oraz tworzenie miejsc pracy;
- trwałość projektu i jego wykonalność instytucjonalna;
- komplementarność z działaniami realizowanymi dla osób chcących podnieść kwalifikacje, zagrożonych utratą zatrudnienia lub wykluczeniem społecznym.

Programy rewitalizacji obszarów miejskich realizowane przez Unię Europejską pozwoliły wyodrębnić szereg zasad, metodologii opracowywania i wdrażania strategii rewitalizacji obszarów miejskich. Na metodologię Lokalnego Programu Rewitalizacji składa się:

- Analiza – opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji musi opierać się o kompleksową i szczegółową analizę obszaru rewitalizacji. Problemy związane z degradacją obszarów miejskich podlegają badaniu oraz rozpoznaniu wzajemnych relacji między nimi. Wykonanie analizy SWOT pomaga w identyfikacji problemów i znalezieniu najlepszych rozwiązań. Kluczowym elementem analizy jest założenie, że złożone i powiązane ze sobą problemy wymagają zastosowania zintegrowanych i kompleksowych rozwiązań.

- Wizja – etap wstępny, analityczny powinien doprowadzić do sformułowania wizji rewitalizowanych obszarów. Wizja powinna zakładać najbardziej efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów – ekonomicznych, ludzkich, historycznych, kulturowych i naturalnych.
- Strategia – jest opracowywana w celu realizacji wizji. Powinna być zintegrowana, czyli nakierowana na zrównoważony rozwój infrastrukturalny, społeczny, ekonomiczny i środowiskowy. Ważne jest, aby w strategii wskazać konkretne cele cząstkowe, służące stopniowej realizacji ustalonych celów ogólnych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W strategii konieczne jest wzięcie pod uwagę poszkodowanych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznemu. Zakłada się długoterminowość strategii, m.in. ze względu na konieczność zgromadzenia koniecznych środków finansowych, nabycia gruntów i stworzenia nowych partnerskich struktur służących wdrażaniu. Istotną kwestią jest stałe monitorowanie i dostosowywanie strategii.
- Struktura – opracowywana jest w celu wdrażania strategii i powinna być kierowana przez władze lokalne. Należy stworzyć partnerstwo instytucji, organizacji, a także sektora prywatnego i społeczności lokalnej. Kluczową sprawą jest określenie zakresu odpowiedzialności poszczególnych partnerów procesu wdrażania.

Według Komisji Europejskiej programy rewitalizacji powinny wspierać podejście opierające się o zasady zrównoważonego rozwoju przez cztery priorytety:

- Poprawę koniunktury gospodarczej;
- Promowanie równych szans, integrację społeczną i rehabilitację najuboższych obszarów miejskich;
- Ochronę i poprawę środowiska miejskiego;
- Dobre zarządzanie miastem oparte na udziale mieszkańców w tworzeniu i wdrażaniu projektów.

1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście Ostrołęka

1.1. Wstęp

Niniejszy rozdział poświęcony jest obecnej sytuacji w mieście Ostrołęka. Charakteryzuje się w tym rozdziale obszar całego Miasta Ostrołęki, gmin otaczających Miasto Ostrołęka, a w szczególności obszar objęty rewitalizacją. Informacje te posłużą w następnym etapie do identyfikacji problemów, które będą podstawą do przyjęcia kierunków rewitalizacji.

Uwzględnienie w opracowaniu uwarunkowań dotyczących otaczających Miasto Ostrołęka gmin, wynika z faktu, iż obszary te, przestrzenie, gospodarczo i społecznie związane są z miastem. W konsekwencji również działania rewitalizacyjne podejmowane na terenie miasta Ostrołęka mieć będą wpływ na procesy przestrzenne, gospodarcze oraz społeczne zarówno bezpośrednio na terenie miasta Ostrołęka jak i na terenie gmin otaczających miasto Ostrołęka.

1.2. Ogólne informacje

Miasto Ostrołęka zajmuje powierzchnię 2863 ha zlokalizowane jest w północno-wschodniej części Polski w województwie mazowieckim.

Ostrołęka znajduje się na Nizinie Północnomazowieckiej w dwóch mezoregionach: Dolina Dolnej Narwi (koryto rzeki Narwi) i Międzyrzecze Łomżyńskie (wysoczyzna). Dla krajobrazu miasta Ostrołęka charakterystyczny jest obszar równiny (Równina Kurpiowska) z obniżeniami w dolinie rzeki Narwi. Obszar urozmaicony jest przez rozległe i płytkie obniżenia powytopiskowe oraz formy dolinne pochodzenia fluwialno-denudacyjnego. Największą z nich jest Dolina Czeczotki.

Wzdłuż miasta przebiega koryto rzeki Narwi jak również koryta rzek Omulwi i Czeczotki. W niedalekim sąsiedztwie Ostrołęki w kierunku północnym znajduje się Puszcza Kurpiowska natomiast w kierunku południowym Puszcza Biała. W bezpośrednim sąsiedztwie miasta zaś występują kompleksy leśne.

Przez miasto przebiega szlak komunikacyjny łączący Warszawę z rejonami

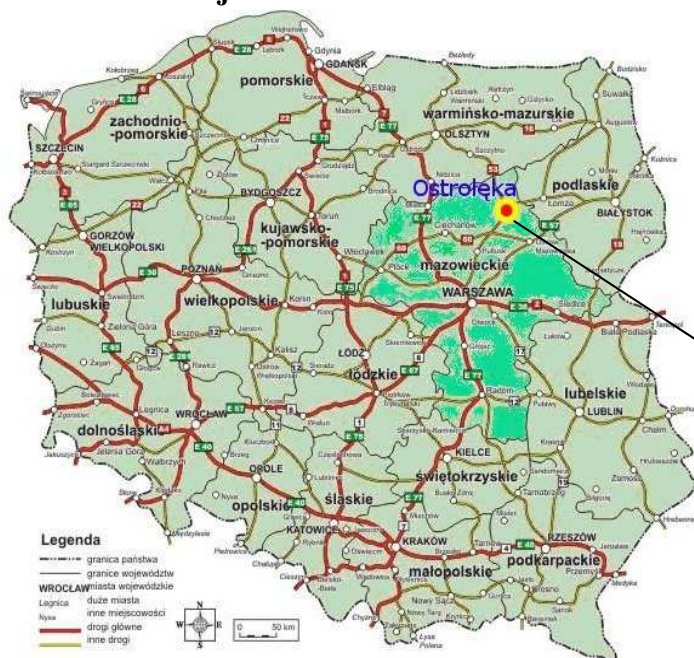

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

turystycznymi obszaru Polski północno-wschodniej – droga krajowa nr 61 (Warszawa-Ostrołęka-Łomża-Augustów), która na wysokości miasta łączy się z drogą krajową nr 53 (Ostrołęka-Olsztyn). Poza tym przez Ostrołękę przechodzą inne drogi o znaczeniu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Rys.1. Położenie miasta

Na tle kraju

Na tle województwa

Miasto

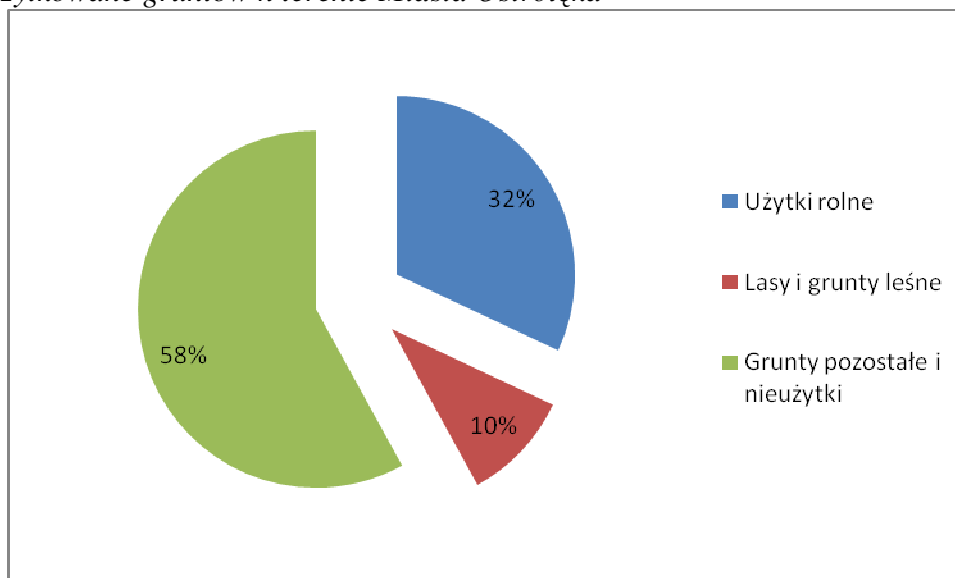
Źródło: Opracowanie własne

Powierzchnia miasta wynosi 2863 ha, z czego:

- użytki rolne 908 ha (32%),
- lasy i grunty leśne 302 ha (10%),
- grunty pozostałe i nieużytki 1653 ha (58%).

Ryc. 1. Użytkowane gruntów n terenie Miasta Ostrołęka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Grunty pozostałe i nieużytki stanowią 1653 ha, z czego:

- zurbanizowane i zabudowane 1501 ha,
- grunty pod wodami 112 ha,
- tereny różne 8 ha,
- nieużytki 32 ha.

1.3. Zagospodarowanie przestrzenne

1.3.1. Granice stref ochrony konserwatorskiej

Ostrołęka posiada charakterystyczny układ ulic i działek Starego Miasta, który został ukształtowany w XIV wieku w wyniku lokacji miasta na prawie chełmińskim. Układ rynku oraz ulic: Rybackiej, Farnej, Kościuszki, Głowackiego, Kilińskiego i Berka Joselewicza, jako pozostałość planu miasta średniowiecznego oraz działek o wymiarach zbliżonych do wymiarów średniowiecznych, w 1977 r. wpisany został do rejestru zabytków.

Do rejestru zabytków wpisano także nawarstwienia kulturowe Starego Miasta, będące relikdami średniowiecznego i nowożytnego osadnictwa, zachowane pod współczesną powierzchnią gruntu.

Na terenie objętym rewitalizacją istnieją obiekty jednostkowe wpisane do rejestru zabytków, spośród których największe znaczenie posiadają dwie najważniejsze dominanty miejskie:

- zespół sakralny pw. św. Antoniego i klasztor o.o. Bernardynów z XVIII wieku
- kościół pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny z XIV wieku.

Pozostałe obiekty architektoniczne stanowiące zabytkową tkankę miasta, to wybudowane w XIX w. budynki mieszkalne, którym nadano styl klasycystyczny. Należą do nich budynki zlokalizowane w pierzejach rynku miejskiego posiadające obecnie przeznaczenie publiczne:

- Ratusz miejski przy Placu Bema 1
- Dawny budynek Starostwa przy Placu Bema 3
- Murowany budynek przy Placu Bema 4
- Budynek dawnej Poczty, obecnie Muzeum przy Placu Bema 8
- Budynek przy Placu Bema 9

Pozostałe obiekty jednostkowe wpisane do rejestru zabytków to:

- Budynek przy ul. Głowackiego 42
- Budynek przy ul. Szpitalnej 33
- Budynek mieszkalny przy ul. Kościuszki 8
- Budynek plebanii przy ul. Szwedzkiej 2

Odrębny charakter posiadają:

- Fortyfikacje ziemne – Forty Bema – zlokalizowane przy ul. Warszawskiej, wpisane do rejestru zabytków ze względu na historyczny i symboliczny charakter, upamiętniające bitwę pod Ostrołęką w 1831r.

1.3.2. Uwarunkowania ochrony środowiska

Ostrołękę i okolice charakteryzują bardzo ciekawe miejsca ze względu na faunę i florę. Na szatę roślinną składają się lasy, tereny użytkowane rolniczo z dużym udziałem łąk i pastwisk, nieużytki, ogrody działkowe, samodzielna zieleń urządzona oraz zieleń towarzysząca terenom zabudowanym.

Leśne kompleksy znajdują się na przedmieściach miasta oraz na terenach sąsiednich gmin:

- kompleks leśny na wschód od Wojciechowic ciągnący się od doliny Narwi przez Nową Wieś Wschodnią – Kolonię po wieś Goworki – zwarte 60-80 letnie lasy sosnowe oraz skupisko 50 parusetletnich dębów w okolicy wsi Goworki,
- kompleksy leśne na prawym brzegu Narwi w rejonach wsi Księży Las, Zabrodzie, Podrężewo – zwarte lasy sosnowe, 60 letnie,
- lasy porastające wydmy w rejonie wsi Grabowo i Kordowo,
- kompleks leśny położony w bezpośredniej bliskości miasta, między mostem a rzeką Omulew – kompleks o zróżnicowanych siedliskach zarówno bagiennych jak i suchych
- kompleks leśny znajdujący się na południe od wsi Czarnowiec i Dzbenin ciągnący się w kierunku południowym wzdłuż Narwi,
- drzewa parku miejskiego – stuletnie sosny,
- bagienny las olszowy – pomiędzy łąką Siekierka a korytem Narwi,
- lasy na wilgotnych siedliskach - okolica oczyszczalni ścieków na lewym brzegu Narwi,
- zgrupowanie zadrzewienia olszowe wierzbowo-topolowe typu łąkowego na terenach podmokłych oraz zadrzewienia brzozone na terenach suchszych – obszary poza zwartą zabudową, lewo- i prawobrzeżną, miasta.

W okolicy miasta nie znajdują się ani parki narodowe ani parki krajobrazowe. Najbliższe takie obszary to Kampinoski Park Narodowy w okolicy Warszawy oraz Nadbużański Park Krajobrazowy w granicach województwa Mazowieckim. W okolicach miasta można jednak znaleźć liczne obszary chronionego krajobrazu. Nie tworzą one jednak zwartych obszarów. Największe obszary znajdują się w okolicy

Puszczy Zielonej.

Pomniki przyrody podlegające prawnej ochronie:

- Dęby szypułkowe – największe skupisko to tzw. Dęby Goworskie w miejscowości Goworki,
- Jesion wyniosły – miasto Ostrołęka, ul. Staszica 1.
- Wiąz szypułkowy - obok drogi Ostrołęka-Nowa Wieś Zachodnia,
- 18 lip drobnolistnych zwanych "Altana" – wieś Czarnowiec,
- Kasztanowiec – wieś Czarnowiec,
- 2 modrzewie polskie – wieś Czarnowiec,
- Głaz narzutowy - wieś Dzbenin,
- Sosna pospolita - wieś Goworki.

Na faunę okolicznych kompleksów leśnych składają się takie gatunki zwierzęce jak jeleń, sarna, dzik, lis oraz zając. Natomiast tereny podmokłe obfitują w ptactwo takich gatunków jak łabędź, żuraw oraz cietrzewie. Na ciepłych wodach okolicy Zespołu Elektrowni Ostrołęka okres zimowy spędzają kaczki.

Na terenie miasta Ostrołęka znajduje się jeden kompleks ochronny wyznaczony w ramach Programu Natura 2000 (Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej) tworzony wokół rzeki Narew i jej dopływu Omulew.

W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony (OSO) - (Special Protection Areas - SPA) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. "**Ptasiej**", dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do Dyrektywy. W załączniku wymieniono 180 gatunków, dla których należy ustanowić tzw. obszary specjalnej ochrony. O ich wytypowaniu decyduje liczebność ptaków, które

przebywają tam w czasie lęgów, żerowania czy przelotów.

- specjalne obszary ochrony (SOO) - (Special Areas of Conservation - SAC) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. "**Siedliskowej**", dla siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załączniku II do Dyrektywy. Dyrektywa "siedliskowa" nakazuje ochronę 198 typów siedlisk przyrodniczych, z czego 68 występuje w naszym kraju. W drugim załączniku do tego dokumentu wymieniono ponad 400 gatunków zwierząt i 222 roślin, których siedliska też trzeba chronić.

Dyrektywa Ptasia

PLB 140003 – Dolina rzeki Narwi

PLB 140007 – Dolina rzeki Omulew

Dolina Narwi stanowi "korytarz ekologiczny" o znaczeniu międzynarodowym.

1.3.3. Własność gruntów i budynków na terenie objętym programem rewitalizacji.

Wszyscy beneficjenci, których projekty przyjęte do realizacji w ramach niniejszego programu rewitalizacji posiadają odpowiednie tytuły prawne do dysponowania nieruchomościami na cele budowlane, w celu przyszłej realizacji inwestycji.

1.4. Infrastruktura techniczna

1.4.1. Zaopatrzenie w wodę

Ostrołęka zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć: studni głębinowych przy ul. Kurpiowskiej, kontenerowej stacji uzdatniania wody przy ul. Leśnej. Woda pozyskiwana z wszystkich ujęć wymaga uzdatnienia przed spożyciem.

Ujęcie wody przy ul. Kurpiowskiej pracuje w oparciu o pobór wody z 20 studni głębinowych. Jest to główne ujęcie zaopatrujące miasto w wodę a jego wydajność wynosi 14400 m³/dobę.

Ujęcie wody przy ul. Leśnej na Osiedlu Leśnym pracuje w oparciu o 2 studnie wiercone. Wydajność ujęcia wynosi 1440 m³/dobę.

Ponadto miasto dysponuje dwoma awaryjnymi ujęciami wody, które można włączyć do sieci wodociągowej oraz dwoma ujęciami awaryjnymi bez możliwości podłączenia do sieci.

Ujęciami awaryjnymi z możliwością podłączenia do sieci są:

- ✓ ujęcie wody w Zakładach Mięsnych SA – 4 studnie podstawowe i 4 studnie bisowe o łącznej wydajności – 4000 m³/dobę,
- ✓ ujęcie wody w INTERCELL S.A. – 2 studnie o łącznej wydajności 1200 m³/dobę.

Ujęciami awaryjnymi bez możliwości podłączenia do sieci są:

- na terenie podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście – 23 ujęcia wody o łącznej wydajności 25080 m³/dobę;
- na terenie całego miasta publiczne studnie awaryjne – 8 studni na głębokości od 6 do 81,5 m o łącznej wydajności 5724 m³/dobę.

Sieć wodociągowa na terenie miasta ma długość 147,0 km i zaopatruje w wodę 50183 osób, co stanowi 93,6% ludności. Natomiast liczba przyłączy kształtuje się na poziomie 4535.

Tab. 1. Rozwój sieci wodociągowej

Rok	Wodociągi			
	długość (km)	ilość przyłączy	Ilość osób korzystających	ludność obsługiwana (%)
2000	117,6	3113	48344	86,84
2001	117,6	3195	48273	86,7
2002	118,6	3921	50087	92,06
2003	132,9	4214	50125	92,49
2004	139,1	4455	50289	92,9
2005	144,1	4665	50395	93,6
2006	147,0	4535	50183	93,6

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Na podstawie danych statystycznych z okresu od roku 2000 do 2006 zauważyć można, że w czasie tym nastąpił niespełna 7% wzrost liczby ludności korzystającej z sieci.

1.4.2. Odprowadzanie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych

1.4.2.1. Nieczystości płynne

Miasto Ostrołęka w roku 2003 dysponowało siecią kanalizacyjną o długości 112,7 km, przy czym sieć ta obsługiwała 48544 osoby, co dawało 89,57% społeczności. Ilość przyłączy do sieci kształtowała się na poziomie 4211.

Tab. 2. Rozwój sieci kanalizacyjnej

Rok	Kanalizacja			
	długość (km)	ilość przyłączy	ilość osób korzystających	ludność obsługiwana (%)
2000	105,9	2539	45975	82,58
2001	106	2650	45910	82,5
2002	108	3793	48515	89,17
2003	112,7	4211	48544	89,57
2004	112,9	4298	48590	89,8
2005	113,4	4376	48412	89,9
2006	116,6	4448	48252	90,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Z danych statystycznych zauważyć można sukcesywny wzrost liczby ludności

korzystającej z sieci kanalizacyjnej. Liczba ta na przełomie siedmiu lat wzrosła o 7,5%.

Nieczystości komunalne płynne z sieci kanalizacyjnych i szamb lokalnych trafiają do 2 oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenie miasta. Obiekty te od roku 2003 obsługują 100% ludności Ostrołęki.

1.4.2.2. Odpady stałe

Odpady stałe z miasta trafiają na 3 wysypiska zakładowe i 1 wysypisko komunalne. W roku 2004 niespełna 18% odpadów zostało powtórnie wykorzystanych. Pozostałe trafiły na wysypiska śmieci. W roku 2002 została wybudowana spalarnia odpadów medycznych, która rozwiązała problem odpadów niebezpiecznych. Obecnie miasto Ostrołęka jest na etapie wprowadzania selektywnej zbiórki śmieci. W planach znajduje się budowa sortowni odpadów selekcyjonowanych i mieszanych o wydajności ok. 20.000 Mg/rok przy pracy jednozmianowej. Wraz z nią ma powstać kompostownia.

Miasto Ostrołęka będzie realizowało w latach 2008-2010 projekt „Stacja segregacji odpadów komunalnych miasta Ostrołęki i gmin powiatu ostrołęckiego”, który został wpisany na listę dużych i kluczowych projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013.

1.4.3. Ciepłownictwo

W roku 2006 (stan na marzec 2005r) długość siei ciepłowniczej w Ostrołęce wynosiła 102,4 km w tym sieci magistralne – 28,7 km, sieci preizolowane – 37,4 km.

Ilość węzłów ciepłych ogółem – 1281 szt. w tym:

- węzły w budownictwie indywidualnym – 671 szt.
- węzły w grupowe – 47 szt.
- węzły na majątku OPEC – 418 szt.

Sieć w roku 2006 zaopatrywała w energię ciepłą 97% lewobrzeżnej Ostrołęki.

Pomimo potrzeby zaopatrzenia w energię ciepłą kolejnych części miasta w ostatnich latach nie zaobserwowano zwiększenia długości sieci.

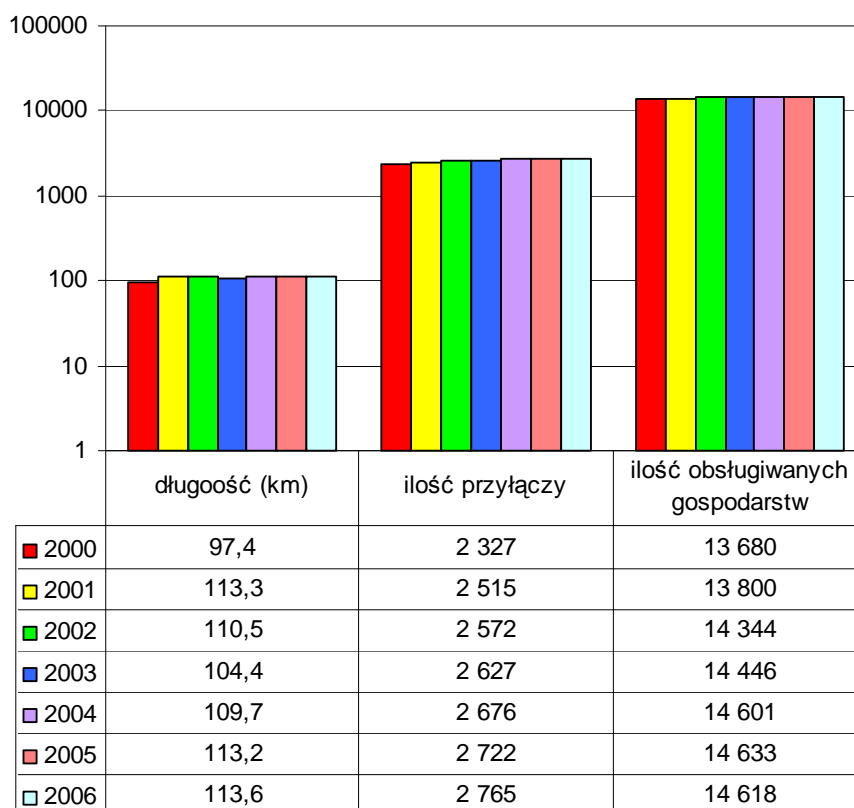
W porównaniu do roku 1999 zauważyć można, że w wyniku prac modernizacyjnych i remontowych, mających na celu ograniczenie utraty energii w czasie jej przesyłu, wzrosła długość sieci preizolowanych. Jej długość na przełomie trzech lat wzrosła 2,5 krotnie.

1.4.4. Zaopatrzenie w gaz

Ostrołęka zaopatrywana jest w gaz z sieci - gazociąg wysokiego ciśnienia Ostrów Mazowiecka – Ostrołęka o średnicy DN 200 mm.

Długość sieci gazowej na terenie miasta Ostrołęka wynosiła w roku 2006 113,6 km. Z sieci tej korzysta 14618 gospodarstw domowych (2765 przyłączy).

Ryc.2. Rozwój sieci gazowniczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

1.4.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

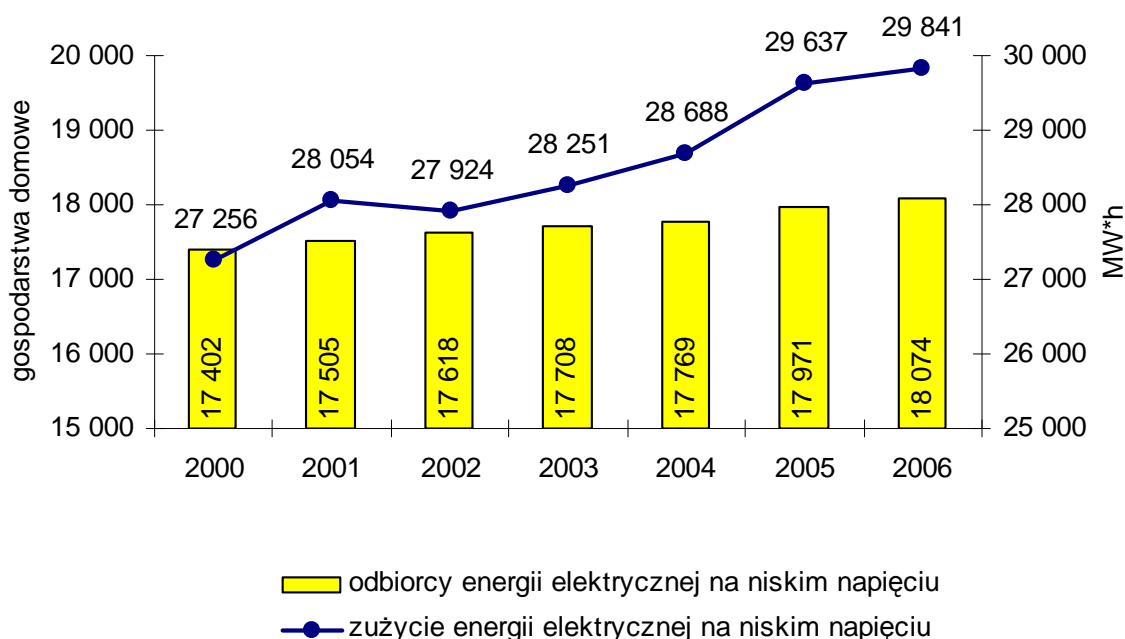

Na terenie Miasta Ostrołęki istnieje Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A. wchodzący w skład systemu elektroenergetycznego kraju. Na terenie miasta znajdują się dwie rozdzielnie energii elektrycznej:

- Rozdzielnia 1 – wybudowana w 1975 r. o napięciu 110kV/15KV, położona we wschodniej części miasta;
- Rozdzielnia 2 – wybudowana w 1984 r. o takim samym napięciu 110kV/15KV, położona w południowej części miasta.

W roku 2006 Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A. obsługiwał 18074 gospodarstw przy łącznym zużyciu energii 29841 MW*h.

Ryc.3. Rozwój sieci elektrycznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z analizy danych statystycznych wynika, iż zużycie energii elektrycznej od roku 2000 wykazuje niewielkie tendencje wzrostowe (małe odstępstwo w roku 2003 kiedy wielkość zużycia nieznacznie spadła w stosunku do rok poprzedniego). Liczba obsługiwanych gospodarstw również wykazuje nieznaczną tendencję wzrostową.

1.5. Komunikacja

1.5.1. Infrastruktura drogowa

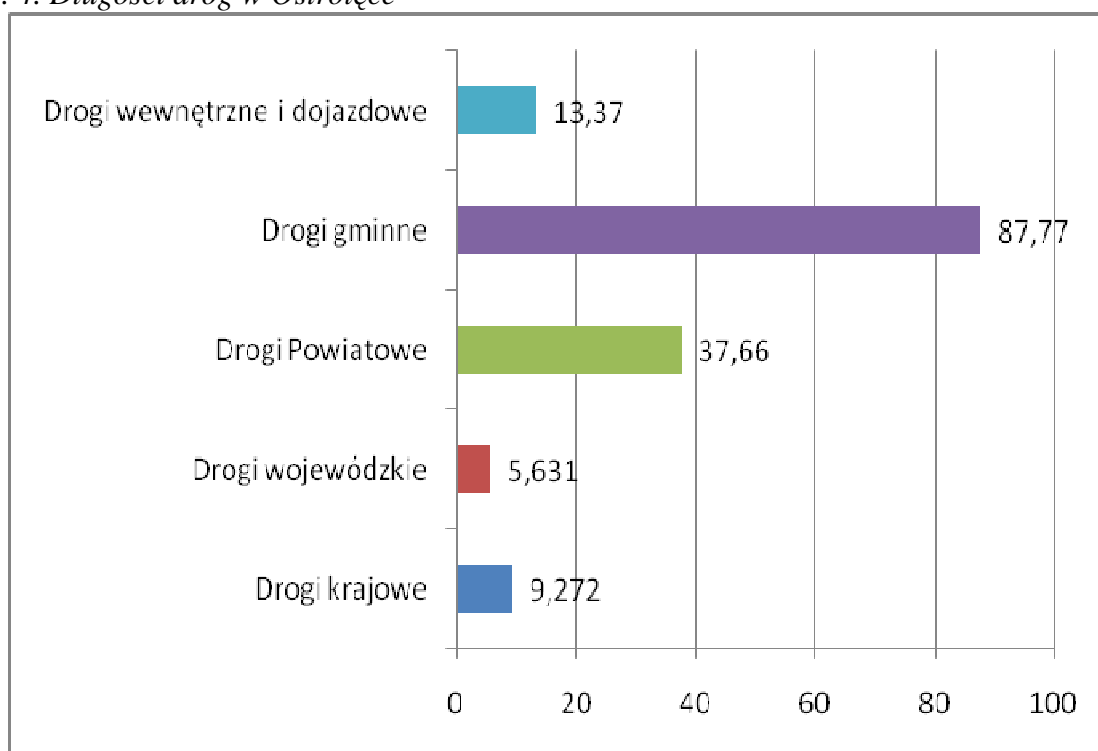
Miasto Ostrołęka w roku 1999 przejęło w zarząd drogi znajdujące się w jego granicach administracyjnych. W roku 2005 (stan na marzec 2005r.) łączna długość dróg pozostających w zarządzie miasta wynosiła 153,703 km.

Na drogi te składają się:

- Drogi krajowe – 9,272 km
- Drogi wojewódzkie – 5,631 km
- Drogi powiatowe – 37,66 km
- Drogi gminne – 87,77 km
- Drogi wewnętrzne i dojazdowe – 13,37 km.

W ciągu dróg publicznych znajdujących się na terenie Ostrołęki są 4 mosty o łącznej długości 234,6m.

Ryc. 4. Długości dróg w Ostrołęce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z Wydziału Inwestycji i Dróg UM.

Ponieważ miasto położone jest nad rzekami Narwią, Omulwią i Czeczotką do

prawidłowego funkcjonowania infrastruktury drogowej niezbędne są przeprawy w postaci mostów, których na terenie miasta jest 7 o łącznej długości 439,5 m.

Główne szlaki drogowe przechodzące przez Ostrołękę to droga krajowa nr 61 (Warszawa-Ostrołęka-Łomża-Augustów), która na wysokości miasta łączy się z drogą Krajową nr 53 (Ostrołęka-Olsztyn).

W związku z nasilającym się ruchem na drogach krajowych i wojewódzkich na terenie miasta pojawia się potrzeba remontów i modernizacji istniejącego układu dróg w celu zaspokojenia powstających potrzeb.

1.5.2. Transport kolejowy i autobusowy

1.5.2.1. Transport kolejowy i autobusowy

Miasto posiada stację kolejową zlokalizowaną w południowo-wschodniej części miasta (strefa peryferyjna). Dostępne jest połączenie kolejowe tylko z Warszawą. Pozostałe połączenia zostały wstrzymane ze względów ekonomicznych.

Bardzo ważnym środkiem komunikacji publicznej łączącej mieszkańców z innymi miastami gminy, powiatu, jak również całej Polski, jest komunikacja autobusowa. Od momentu, kiedy PKP ograniczyło swoje usługi ze względów ekonomicznych znaczenie tego środka transportu wzrasta. Ponadto PKS w Ostrołęce świadczy usługi związane z przewozem towarów oraz rejsami turystycznymi i okolicznościowymi.

1.5.2.2. Komunikacja miejska

Miasto obsługiwane jest obecnie przez Miejski Zakład Komunikacji MZK. W dniu 3 kwietnia 2008 roku Rada Miasta Ostrołęki podjęła uchwałę Nr 181/XXIX/2008 w sprawie likwidacji zakładu budżetowego pod nazwą Miejski Zakład Komunikacji w Ostrołęce w celu zawiązania jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Miasta Ostrołęki. Do dyspozycji mieszkańców w roku 2007 było 27 autobusów. Największym problemem MZK w Ostrołęce są stare wyeksploatowane autobusy, które stanowią 1/2 taboru. Pozostałe autobusy to nowe Solaris, Autosan, Jelcz. Aktualnie w

Ostrołęce jest 14 linii autobusowych komunikacji miejskiej.

1.5.2.3. Prywatni przewoźnicy

Po wejściu w życie nowej ustawy o transporcie drogowym powstał obowiązek posiadania koncesji na przewozy drogowe. I tak na końcu roku 2007 roku koncesję na przewóz osób taksówką posiadało 150 osób, 95 zaświadczenia na przewozy drogowe na potrzeby własne, 5 podmiotów posiadało licencję na wykonywanie krajowego drogowego transportu osób, natomiast 97 podmiotów dysponowało licencją na przewóz rzeczy. Zauważyć należy, że w roku 2001, zanim zaczęła obowiązywać nowa ustawa, wydane pozwolenia na przewóz osób taksówkami przez Urząd Miasta Ostrołęka posiadały 253 osoby.

1.6. Identyfikacja problemów

- Zła nawierzchnia dróg
- Niewystarczająco rozwinięta sieć ciepłownicza
- Zły stan techniczny mostów
- Składowanie odpadów stałych – lokalizacja
- Ograniczona liczba połączeń z innymi miastami drogą kolejową

2. Gospodarka

2.1. Główni pracodawcy

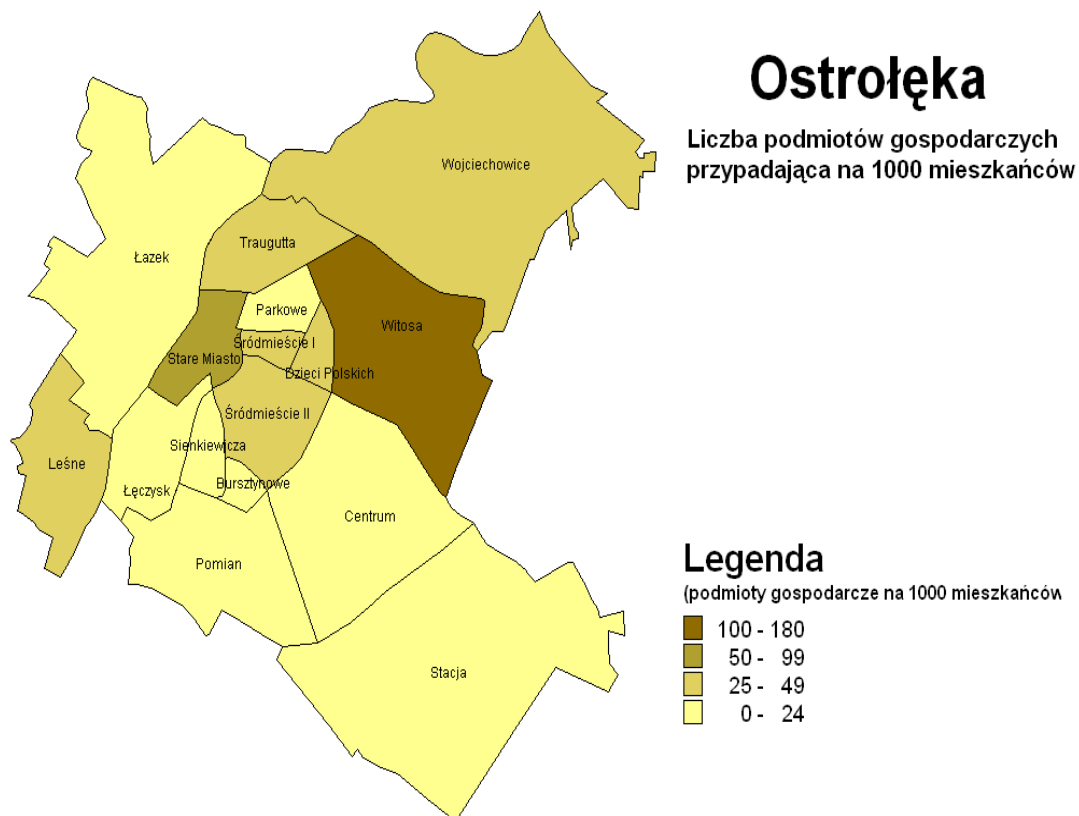
Na terenie miasta Ostrołęki w roku 2006 działało 5 przedsiębiorstw państwowych zatrudniających łącznie 623 osób. Najwięcej osób skupia PKS, który zatrudnia 421 osób. Największymi przedsiębiorstwami w mieście są jednak podmioty prywatne: STORA ENSO (dawny INTERCELL S.A.) i Zespół Elektrowni Ostrołęka SA., które razem zatrudniają 3290 osób. Istotnym przedsiębiorstwem dla miasta są również Zakład Mięsne Ostrołęka S.A., XELLA Ostrołęka Sp. z o. o. (dawny YTONG Ostrołęka Sp. z o. o.), STARGLASS Ltd. oraz Spółdzielnia Mleczarska Ostrołęka.

2.2. Rodzaje podmiotów gospodarczych

W mieście Ostrołęka dominują liczebnie podmioty zarejestrowane w sektorze prywatnym. Sektor ten skupia 5684 podmiotów, a zatrudnienie w nim w roku 2006 znalazło 7384 osób, co stanowi 48,52% liczby pracujących. Pozostałe 51,48% pracowało w sektorze publicznym. W sektorze tym można zauważyć przewagę zatrudnionych kobiet nad mężczyznami. W roku 2003 w sektorze publicznym kobiety stanowiły 57,1% zatrudnionych, podczas gdy w sektorze prywatnym zalewie 37,96%.

Rys.2 Liczba podmiotów gospodarczych

Tab.3. Podmioty Gospodarki Narodowej według sektorów i wybranych form prawno – organizacyjnych w roku 2003 w mieście Ostrołęka.

Rok	Sektor			W tym			
	Ogółem	Publiczny	Prywatny	Sektor państwowy	Sektor prywatny		
				Przedsiębiorstwa państwowe	Spółki	Spółdzielnie	Osoby fizyczne
2006	5 684	144	5 540	2	288	93	4715

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

W roku 2004 dokonano 2425 czynności związanych z ewidencją działalności gospodarczej, na które złożyły się:

- 482 nowych wpisów do ewidencji
- 1344 zmian/uzupełnień w ewidencji
- 599 wykreśleń z ewidencji

Spośród ogólnej liczby 482 nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw na poszczególne rodzaje handlu i usług przypadało:

Tab.4. Dynamika zmiany zaewidencjonowanych przedsiębiorców w poszczególnych rodzajach handlu i usług

L.p.	Lata	2001	2002	2003	2004
	Rodzaj działalności:				
1	Handel okrężny	143	84	63	64
2	Handel stacjonarny	318	117	13	80
3	Usługi ogółem	536	237	256	258
	W tym:				
	Usługi budowlane	135	39	30	38
	Usługi transportowe	211	59	77	56
	Mechanika pojazdowa	21	15	8	10
	Naprawa sprzętu AGD	7	1	2	3
	Naprawa sprzętu RTV	9	3	2	5
	Usługi fryzjerskie	8	5	4	9
	Usługi krawieckie	5	1	4	7
	Usługi szewskie	1	1	1	1
	Inne	139	113	128	129
4	Produkcja	48	16	12	16
5	Gastronomia	52	17	22	9
6	Pośrednictwo ogółem	125	51	5	55
	W tym:				
	Ubezpieczeniowe	58	28	31	20
	Handlowe	44	4	15	17
	Reklama-marketing	23	19	10	18
	Ogółem	1222	522	522	482

Źródło: Wydział Promocji i Rozwoju Miasta Ostrołęki.

Tab.5 Liczba przedsiębiorców w poszczególnych branżach

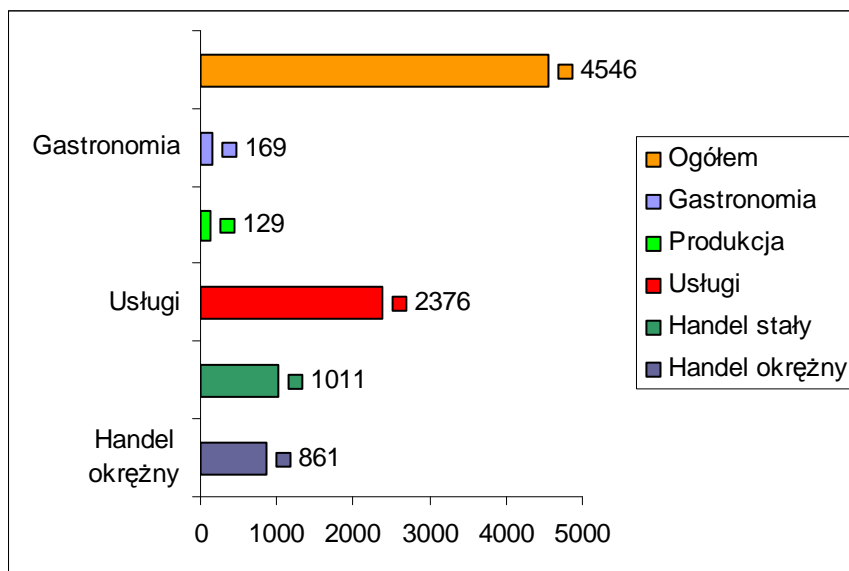
Lp.	Branża	2001	2002	2003	2004
1	Handel okrężny	952	931	903	861
2	Handel stały	1127	1092	1060	1011
3	Usługi	2393	2422	2400	2376
4	Produkcja	123	128	127	129
5	Gastronomia	179	168	173	169
6	Ogółem	4774	4741	4663	4546

Źródło: Wydział Promocji i Rozwoju Miasta.

Z tabeli numer 5 wynika bardzo niepokojący trend, jakim jest spadek liczby podmiotów, świadczących podstawowe usługi. Dalszy spadek liczby przedsiębiorstw może wpłynąć na brak zainteresowania Miastem przez inwestorów zagranicznych.

Ryc. 5 Struktura przedsiębiorców w poszczególnych branżach w roku 2004

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Promocji i Rozwoju Miasta.

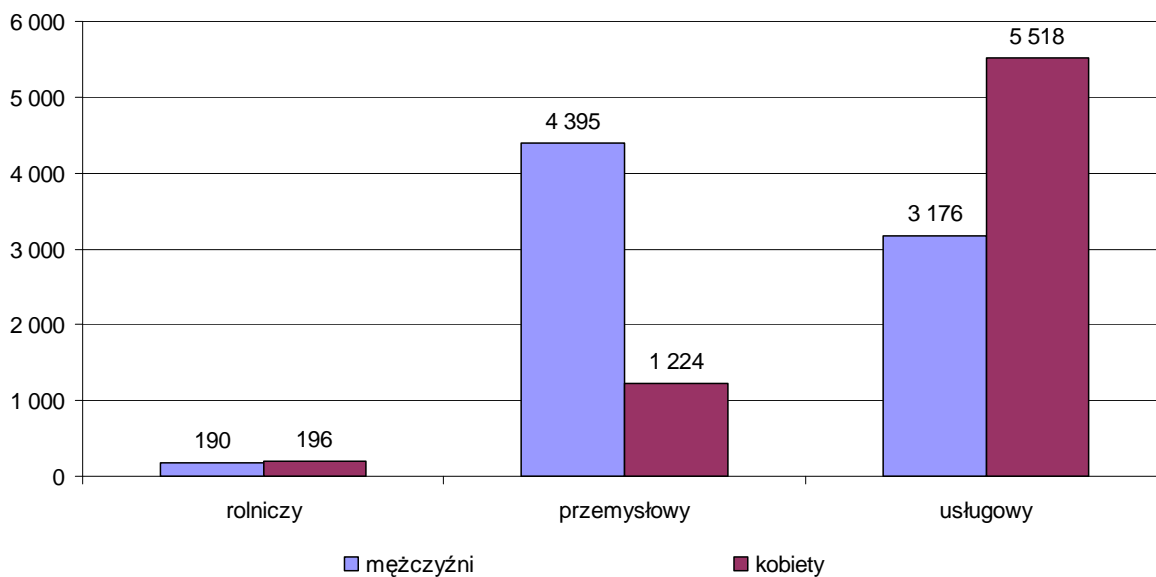
2.3. Struktura zatrudnienia

W Ostrołęce najwięcej osób zatrudnionych jest w usługach – 58,34% pracujących. W tym 28,72% w usługach rynkowych zaś 29,62% w usługach nierynkowych. W przemyśle zatrudnienie znalazło 40,11%. Najmniej osób pracuje w rolnictwie – 1,6%.

Ryc.6 Zatrudnienie w poszczególnych sektorach

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

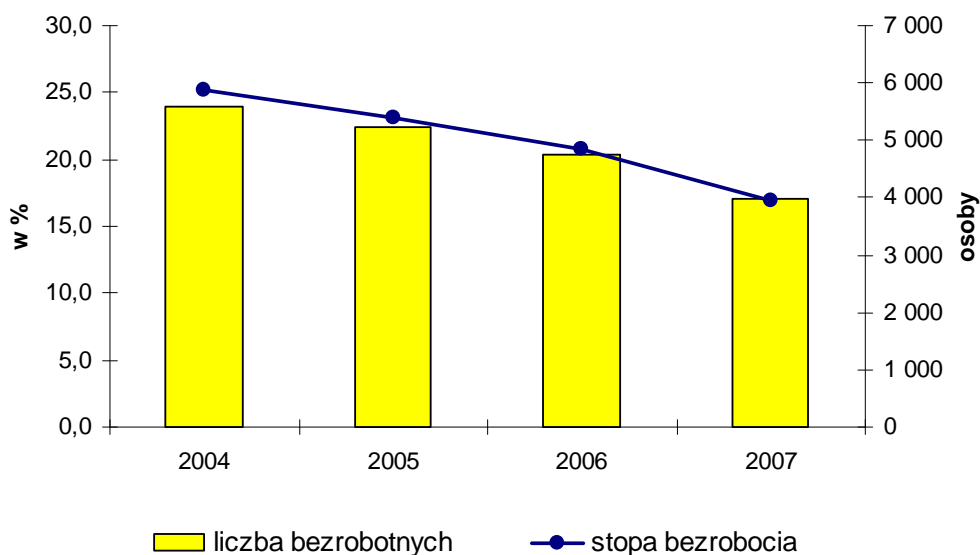

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych GUS.

Czynnych zawodowo w roku 2006 było 19334 osób. Liczba ta stanowiła 36,06% liczby mieszkańców miasta i 53,34% ludności w wieku produkcyjnym.

Niepokojącym zjawiskiem jest wysokie bezrobocie w mieście, które od roku 2004 stopniowo maleje. W roku 2006 w mieście zarejestrowanych było 4843 co stanowiło 20,4% osób aktywnych zawodowo.

Ryc. 7. Stopa bezrobocia oraz liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Ostrołęce w latach 2003-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.4. Identyfikacja problemów

- Wysoka liczba bezrobotnych,
- Spadająca liczba czynnych zawodowo
- Mała liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku
- Spadek liczby przedsiębiorstw usługowych

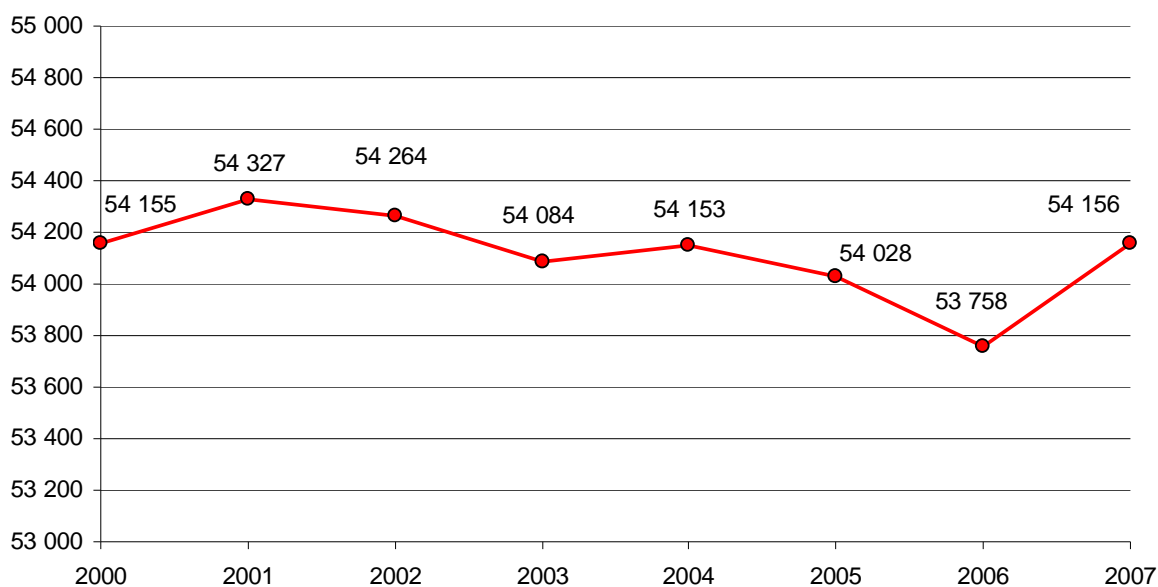

3. Sfera społeczna

3.1. Struktura demograficzna

Miasto Ostrołęka w roku 2006 zamieszkane było przez 53758 osób. Liczba ta od roku 2001 ciągle maleje. Jest to niepokojące zjawisko, pomimo, że miasto ma dodatni przyrost naturalny, który w roku 2006 był na poziomie 2,7 na 1000 osób, podczas gdy w województwie mazowieckim utrzymywał się on na poziomie 0,13 na 1000 osób. Jest on jednak niwelowany przez ujemne saldo migracji, które w tym samym roku wyniosło -6,11 w przeliczeniu na 1000 osób. Przyczyną niskiego salda migracji jest odpływ ludzi z miasta w poszukiwaniu pracy i perspektyw na życie. Dodatkowo zjawisko to nasila bliskość dużego ośrodka miejskiego, jakim jest Warszawa.

Ryc.8. Dynamika zmiany liczby ludności w mieście Ostrołęka

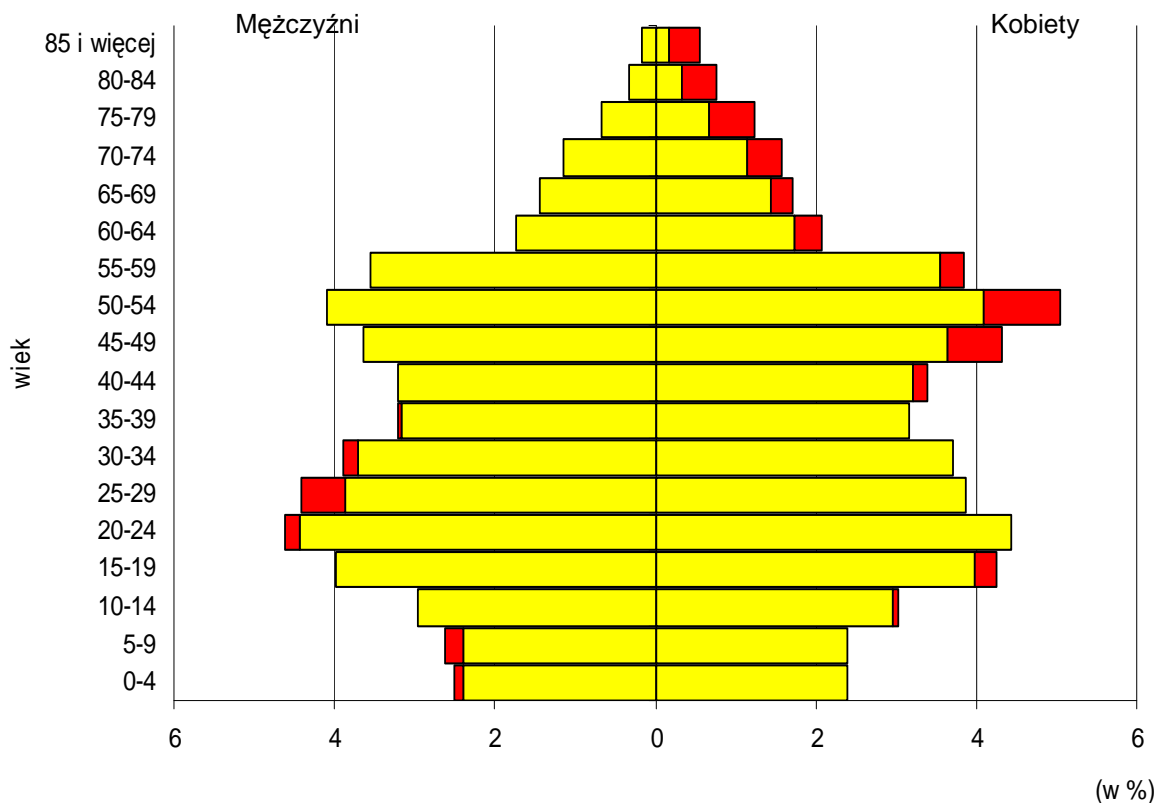
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Spółeczeństwo miasta Ostrołęki jest społeczeństwem starzejącym się - mała liczba narodzin duży odsetek ludzi w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Ponadto jest społeczeństwem z przewagą kobiet. Dominują one zdecydowanie po 35

roku życia. W pozostałych grupach wiekowych zaobserwować można niewielką przewagę mężczyzn.

Ryc. 9. Ludność według wieku i płci w 2007 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród ludności miasta w roku 2007 dominowały osoby w wieku produkcyjnym i stanowiły one 67,7% społeczeństwa. Wynik ten kwalifikuje się powyżej średniej dla województwa mazowieckiego.

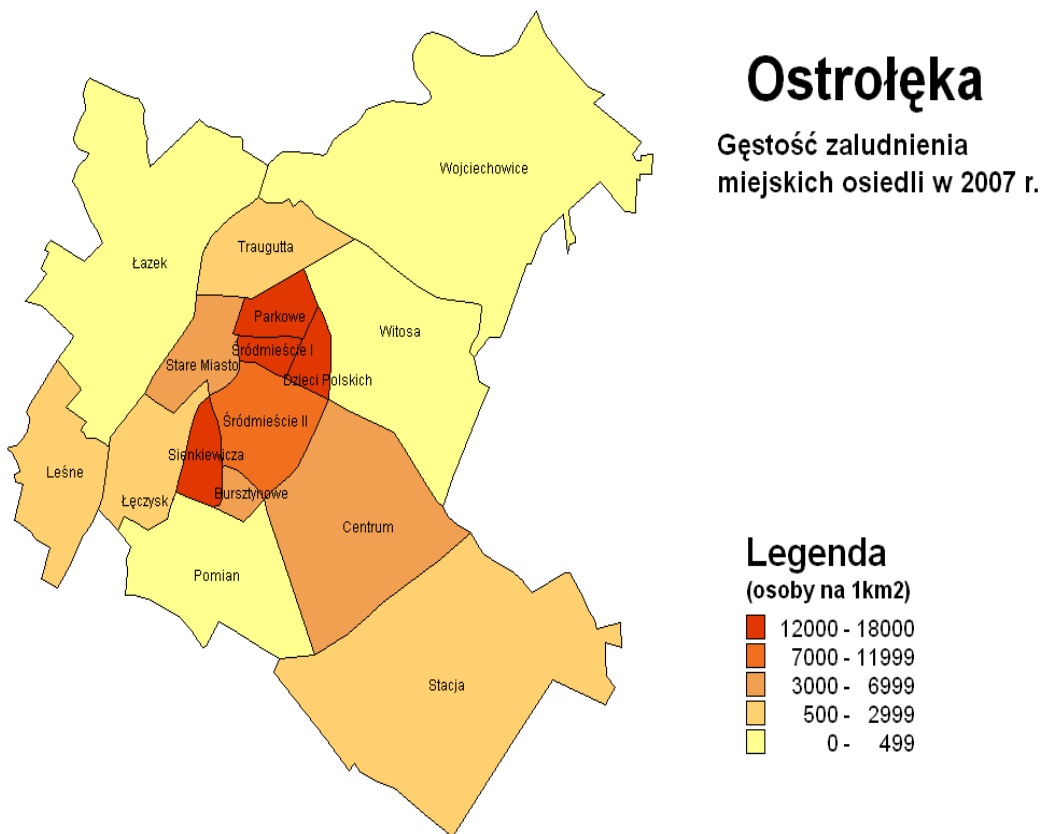
Tab.6. Ludność miasta według ekonomicznych grup wieku – stan na 31.12.2007r.

Wyszczególnienie	Ludność w wieku						
	Ogółem	przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		poprodukcyjnym	
		Liczba	%	liczba	%	liczba	%
Miasto Ostrołęka	54 109	11 169	20,6	36 618	67,7	6 322	11,7
Województwo mazowieckie	5 171 702	1 000 290	19,3	3 293 676	63,7	877 736	17,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

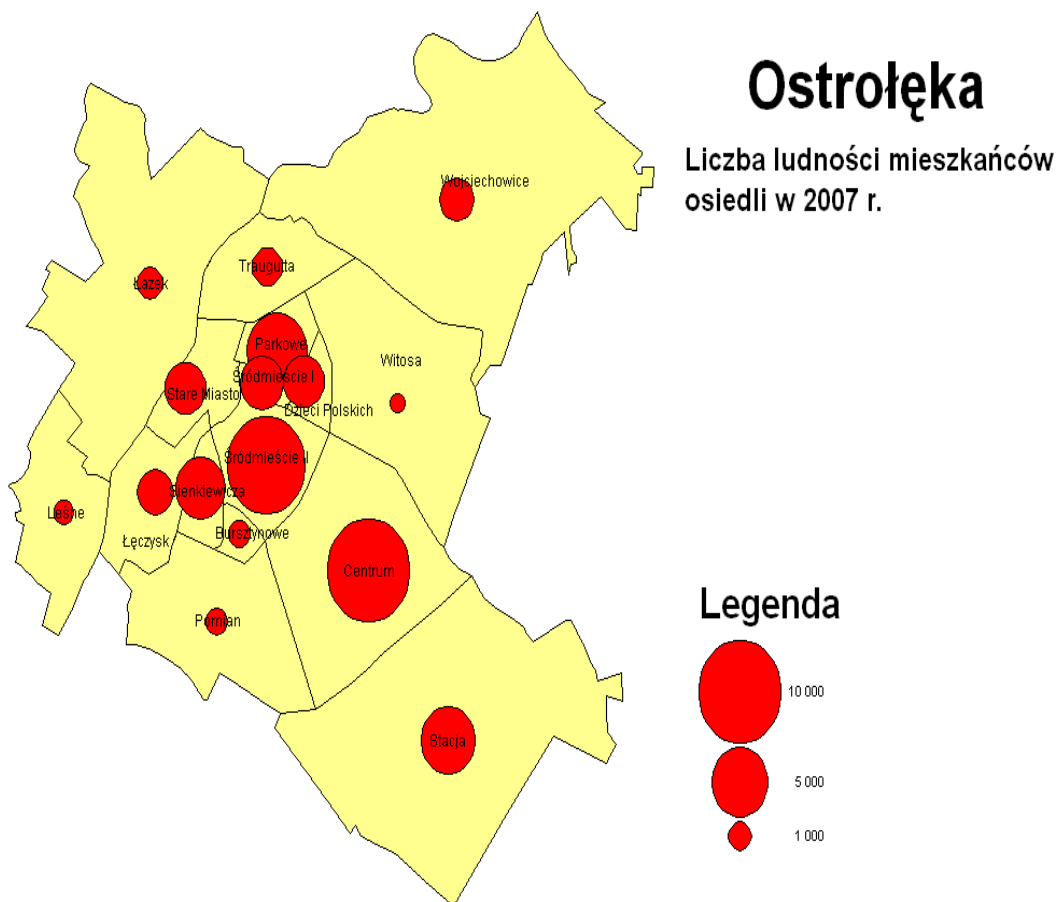

Rys.3 Gęstość zaludnienia w podziale na osiedla

Rys.4 Liczba ludności w podziale na osiedla

3.2. Mieszkalnictwo

Na podstawie danych można stwierdzić, iż jakość zasobów mieszkaniowych w mieście ulega polepszeniu. Wzrasta powierzchnia mieszkań oraz spada liczba osób na izbę. Za przełomowy można uznać rok, 2003 kiedy zaobserwowano na rynku znaczący (5,42%) wzrost liczby mieszkań, która osiągnęła poziom 17362 mieszkań.

Tab.7. Dynamika zmiany w zasobach mieszkaniowych w Ostrołęce

Rok	Liczba mieszkań	Liczba izb	Liczba osób na		Powierzchnia w m ²	
			mieszkanie	Izbę	mieszkania	Na osobę
2000	16534	63744	3,37	0,87	60,33	17,92
2001	16679	64522	3,33	0,86	60,85	18,29
2002	16469	65766	3,2	0,83	66,15	20,06
2003	17362	69659	3,12	0,77	67,5	21,6
2004	17436	70145	3,10	0,77	67,94	21,89
2005	17568	70803	3,06	0,76	68,33	22,30
2006	17662	71271	3,04	0,75	68,60	22,60

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Odnosnie mieszkań wchodzących w skład zasobów komunalnych od 1999 roku miasto prowadzi ich sprzedaż. Ma to na celu zmniejszenie wydatków związanych z ich utrzymaniem. Od tego samego roku miasto nie wybudowała żadnego budynku komunalnego ani socjalnego.

W 2008 roku Miasto rozpoczęło budowę nowego budynku socjalnego z 39 lokalami mieszkalnymi. Termin oddania obiektu do użytku przewidziany jest na 2009 rok.

3.3. Służba zdrowia i opieka społeczna

Na terenie miasta w roku 2004 znajdował się 1 szpital, w którym było 461 łóżek (co w przeliczeniu na 10 tys osób daje 85,1 łóżek). Liczba miejsc na tle wcześniejszych lat maleje. Niemniej jednak z taką ilością Ostrołęka na tle województwa mazowieckiego wypada dobrze (średnia województwa wyniosła – 47,21 łóżek na 10000 osób).

Ponadto do dyspozycji pacjentów przeznaczone były 72 przychodnie, w tym 33 publiczne i 39 niepublicznych oraz 17 aptek.

3.4. Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo mieszkańców miasta odpowiada Miejska Komenda Policji w Ostrołęce, Komenda Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrołęce oraz Straż Miejska.

Obecnie na terenie Starego Miasta znajdują się trzy kamery radiowego monitoringu wizyjnego miasta Ostrołęki (Plac Gen. J. Bema, skrzyżowanie ulic Głowackiego – Kopernika – 11 Listopada – Bogusławskiego, skrzyżowanie ulic Staszica – Bogusławskiego – Piłsudskiego). Uznaje się za celowe zwiększenie ilości kamer na terenie objętym rewitalizacją, w tym także na Fortach Bema.

Z danych statystycznych widać wzrost skuteczności działalności Policji w mieście. Niemal w każdej dziedzinie wykroczeń odnotowano wzrost wykrywalności.

Tab.8. Wykrywalność przestępstw w Ostrołęce – zestawienie rok 2003 – 2004

Wykrywalność	2003 r.	2004 r.	wzrost/spadek
Ogólna	50,30%	56,50%	wzrost o 6,2%
Kryminalna	36,10%	41,50%	wzrost o 5,4%
Gospodarcza	96,00%	96,30%	wzrost o 0,3%
Narkotykowa	100%	91,70%	spadek o 8,3%
Kradzież samochodów	4,10%	10,00%	wzrost o 5,9%

Źródło: Statystyka Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce

3.5. Edukacja

Edukacja w mieście Ostrołęka odbywa się na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym.

Tab.9. Ilość placówek edukacyjnych na terenie miasta.

Żłobki	1
Przedszkola	11
Szkoły podstawowe	8
Specjalne szkoły podstawowe	1
Gimnazja	5
Specjalne gimnazja	1
Licea ogólnokształcące	3
Zasadnicze szkoły zawodowe	3
Specjalne zasadnicze szkoły zawodowe	1
Szkoły techniczne (technika)	8
Szkoły niepubliczne	
Przedszkola	2
Szkoły podstawowe	2
Gimnazja	3
Licea ogólnokształcące	3
Szkoły techniczne	1

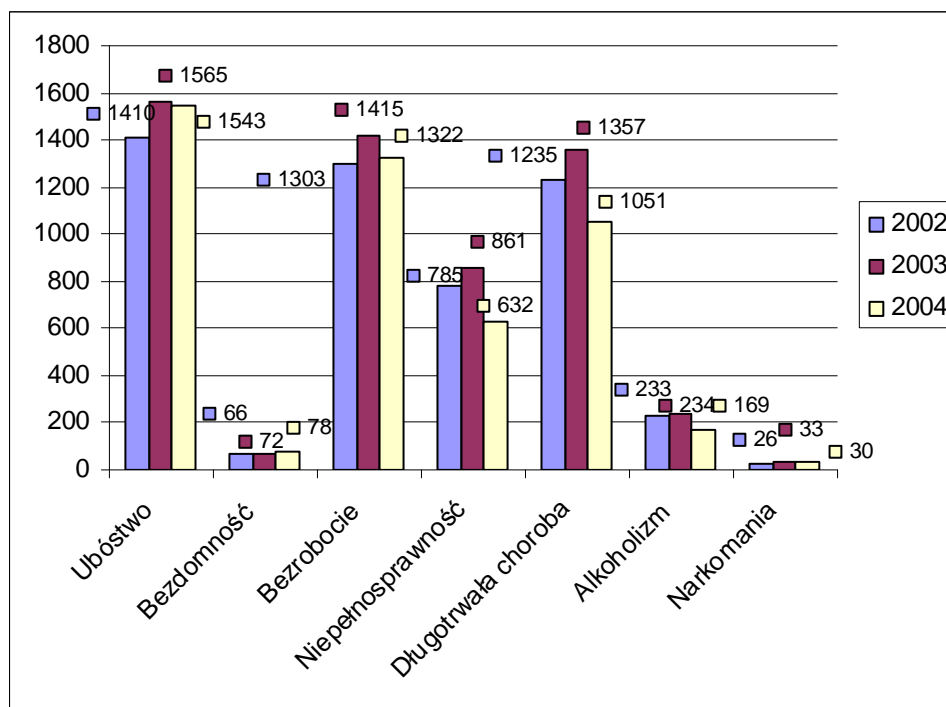
Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Spośród wymienionych obiektów miastu podlegają 1 Żłobek Miejski, 11 Przedszkoli Miejskich, 8 szkół podstawowych, 5 gimnazji, 3 licea ogólnokształcące, 3 zespołów szkół zawodowych oraz 8 szkół technicznych. Ponadto miastu podporządkowane jest 5 ośrodków pedagogicznych.

3.6. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Ryc.10. Powody przyznania pomocy społecznej w poszczególnych latach w Ostrołęce w latach 2002-2004.

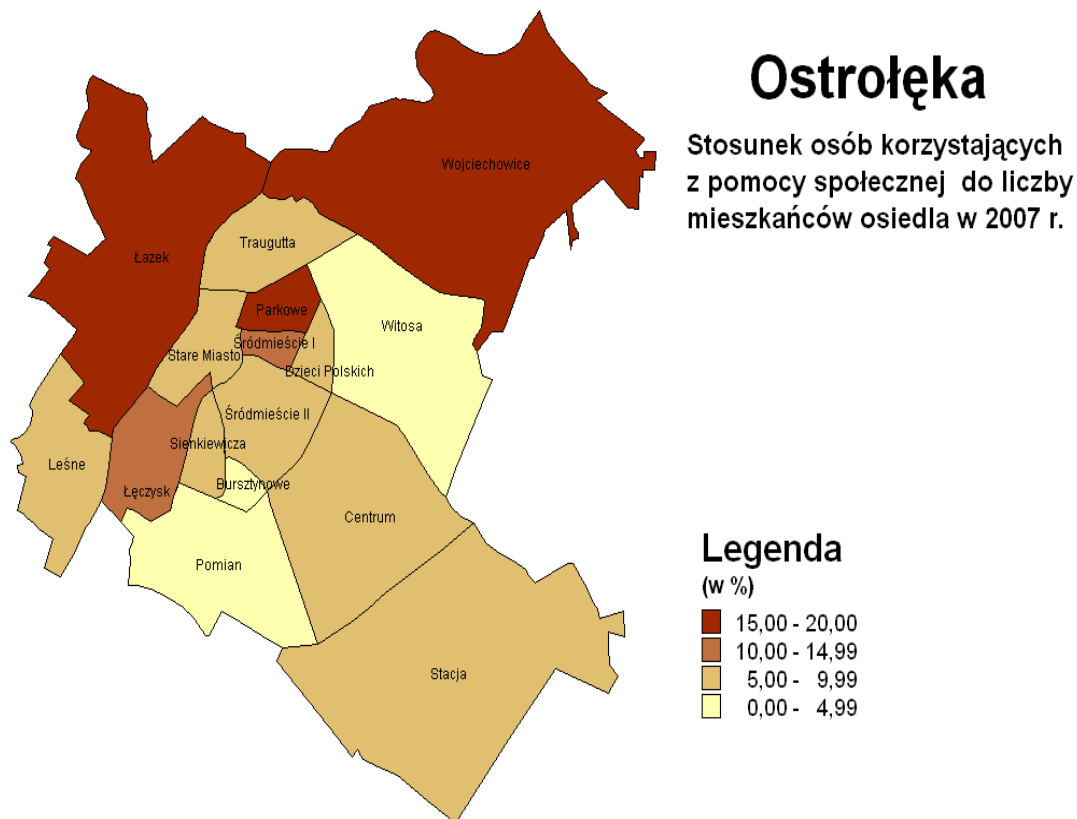
Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce

Największą grupą osób wymagającą pomocy społecznej są żyjący w ubóstwie. Kolejne grupy to bezrobotni, przewlekle chorzy i niepełnosprawni. Niepokojącym zjawiskiem jest w duży wzrost w tych grupach w stosunku do roku 2002. Najmniej liczne grupy objęte systemem pomocy społecznej to narkomanii i bezdomni. W grupie Alkoholizm odnotowano w roku 2004 spadek w stosunku do roku poprzedniego i jest to zjawisko pożądane zwłaszcza w czasach, gdy zjawisko to jest dużym problemem i dotyczy coraz młodszej młodzieży.

Dzięki ciągłym staraniom i działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie problemy społeczne uległy wyraźnemu zmniejszeniu.

Rys.5 Stosunek liczby mieszkańców korzystającej z pomocy społecznej do liczby mieszkańców osiedla

3.7. Struktura Organizacji Pozarządowych

Formy i zasady współpracy jednostek samorządu terytorialnego określa „Program współpracy Miasta Ostrołęki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2008 rok”. Program został uchwalony 10 listopada 2007 roku przez Radę Miasta w Ostrołęce, uchwałą Nr 139/XXIII/2007.

Zadania Miasta Ostrołęki uznane za priorytety:

- 1) Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego:
 - wspieranie społecznych lokalnych inicjatyw kulturalnych i przedsięwzięć artystycznych realizowanych na Terenia Miasta,
 - wsparcie działalności edytorskiej i wydawniczej popularyzującej wiedzę o

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

dziejach Miasta i losach jego mieszkańców oraz upowszechniającej dorobek ostrołęckich twórców,

- dokumentowanie historii najnowszej, lokalnych wydarzeń kulturalnych, sportowych, społecznych itp.,

2) Kultura fizyczna i sport:

- wspieranie szkolenia w poszczególnych dyscyplinach sportowych,
- wspieranie przygotowań i uczestnictwa w regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowych,
- wspieranie organizacji imprez sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży

3) Pomoc społeczna:

- organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego przez seniorów,
- prowadzenie różnorodnych form pomocy zmierzających do wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin ubogich oraz poprawy ich funkcjonowania w środowisku szkolnym i rodzinie,
- organizowanie różnorodnych form pomocy mających na celu ograniczenie i zwalczanie marginalizacji społecznej osób bezdomnych mających trudności z funkcjonowaniem w środowisku,
- poprawa sytuacji bytowej osób i rodzin ubogich oraz podniesienie ich aktywności życiowej,
- prowadzenie Domu Pomocy Społecznej PCK w Ostrołęce, ul. I AWP 32,
- prowadzenie rodzinnych domów dziecka,
- integracja osób niepełnosprawnych,
- udzielanie pomocy rodzinom osób niepełnosprawnych

4) Ochrona i promocja zdrowia:

- edukacja zdrowotna w zakresie wczesnej wykrywalności raka piersi oraz zdrowego stylu życia,
- edukacja społeczna na temat przeciwdziałania HIV/AIDS, narkomanii,
- propagowanie zdrowego stylu życia oraz honorowego krwiodawstwa

5) Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych:

- działalność informacyjna i edukacyjna na temat zdrowych i społecznych skutków używania środków psychoaktywnych,

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

- wspieranie realizacji programów edukacyjno – profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
 - przeciwdziałanie i zapobieganie zjawiskom patologicznym poprzez realizację programów profilaktycznych Pt. „Bezpieczne wakacje w mieście o plenerze” skierowane do dzieci i młodzieży,
- 6) Promocja gminy i rozwój przedsiębiorczości
- wspieranie działalności wspomagającej promocję miasta, w tym promocję gospodarczą,
 - wspieranie działalności mającej na celu promocję środowiska MŚP,
 - wspieranie działalności informacyjnej zorientowanej na środowisko MŚP

Współpraca ta może przybierać następujące formy:

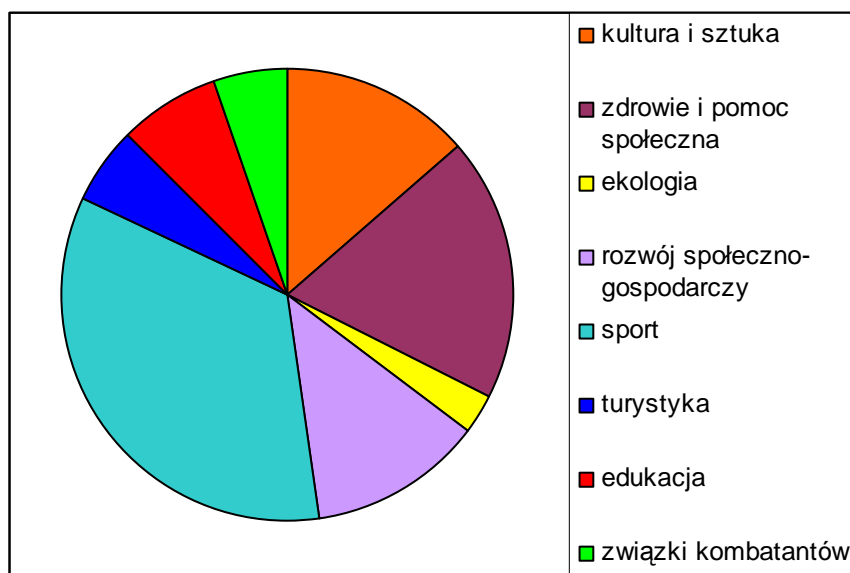
- 1) Zlecenia organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie,
- 2) Wzajemnego informowania się o planach, kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków,
- 3) Konsultowania z organizacjami pozarządowymi, odpowiednio do zakresu ich działania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
- 4) Użyczenia bądź wynajmowania na najkorzystniejszych warunkach lokali i budynków komunalnych oraz nieodpłatnego udostępniania lokali, sprzętu technicznego itp. na spotkania organizacji lub spotkania otwarte związane z działalnością statutową,
- 5) Tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym.

Struktura stowarzyszeń i organizacji pozarządowych miasta Ostrołęki obejmuje obszary:

- kultury i ochrony dziedzictwa narodowego
- ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- ekologii i ochrony środowiska
- przedsiębiorczości i rozwoju społecznego
- sportu i kultury fizycznej
- turystyki
- edukacji
- kultywacji tradycji historycznych

Ryc.11. Obszary obejmowane strukturą stowarzyszeń i organizacji pozarządowych miasta Ostrołęki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęka.

3.8. Identyfikacja problemów

- Malejąca liczba mieszkańców wywołana wysokim odpływem ludności z miasta
- Spadek liczby miejsc w szpitalu
- Bardzo duża liczba osób bezrobotnych i żyjących w ubóstwie wymagających wsparcia
- Starzenie się społeczeństwa w mieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

- Słabe wyposażenie szkół i zły stan techniczny budynków, w których się mieszczą
- Zły stan obiektów pomocy społecznej

4. Miasto Ostrołęka – obraz wskaźnikowy

Lp.	Zmienna / Wskaźnik	Jedn. miary	Źródło	Wartość wskaźnika dla województwa	Ostrołęka
1	Wskaźnik zatrudnienia ogółem	%	GUS-BDR	47,8	-
	kobiety	%		41,4	40,0
	mężczyźni	%		54,9	60,0
	Stopa bezrobocia rejestrowanego	%		13,8	20,4
2	Pracujący ogółem:	tys	GUS	2 066,8	14,49
	rok 2004 =100	%		102,1	101,4
	- w tym w sektorze prywatnym	%		75,3	47,5
3	Udział osób uczących się i doksztalających się w liczbie ludności w wieku 25 - 64 lat	%	GUS-BDR	6,2	6,5
4	Udział szkół wyposażonych w komputery:	%	GUS	52,7	54,1
	- w tym szkoły podstawowe i gimnazja	%		68,7	78,5
	- w tym szkoły ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne	%		25,1	33,1
	- w tym szkoły policealne	%		18,1	10,83
5	Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu:	liczba	GUS	23,7	24,0
	- w tym szkoły podstawowe i gimnazja	liczba		11,0	12,0
	- w tym szkoły ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne	liczba		43,7	38,2
	- w tym szkoły policealne	liczba		49,9	51,7
6	Saldo migracji wewnętrznych:	liczba	GUS	14 520	-331
	- w miastach	liczba		8 794	-331
	Saldo migracji zagranicznych	liczba		565	-55
7	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców	liczba	GUS	830,0	506,5
	- w tym turystom zagranicznym	liczba		300,0	42,7
8	Długość dróg publicznych (o twardej nawierzchni) ogółem:	km	GUS	29 567	-
	- w tym powiatowych	km		13 143	34,4
	- w tym gminnych	km		11089	62,8
9	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych (województwo=100):	%	GUS		
	- rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo,	%		15,5	2,63

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

	rybactwo				
	rok poprzedni =100			100,1	97,2
	- przemysł ogółem	%		16,3	38,2
	rok poprzedni =100			96,7	104,6
	- usługi rynkowe	%		46,6	27,6
	rok poprzedni =100			104,6	103,2
	- usługi nierynkowe	%		16,5	31,5
	rok poprzedni =100			101,9	101,4
10	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności:	liczba	GUS		
		bezwzględna		1 166,6	5,684
11	Ludność korzystająca z kanalizacji:		GUS-BDR		
	- w % ludności ogółem	%		57,8	89,3
12	Ludność korzystająca z wodociągów:	tys.	GUS-BDR	4 147,9	50,183
	- w % ludności ogółem	%		80,4	92,9
13	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w % ogólnej liczby ludności:	%	GUS-BDR	47,3	100

Źródło: Opracowanie własne

5. Analiza SWOT

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Dogodne położenie geograficzne na terenach o dużej atrakcyjności turystycznej.- Cechy środowiska przyrodniczego korzystne dla prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju.- Położenie miasta w dorzeczu rzeki Narew. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Wystarczające zasoby siły roboczej.- Istniejący potencjał produkcyjny do zagospodarowania.- Dobrze rozwinięta sieć handlu i usług.- Tradycje turystyczne i rekreacyjne. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Tendencje i ambicje młodych ludzi do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.- Istnienie systemu wspierania tworzenia miejsc pracy.- Aktywność organizacji pozarządowych.- Znajomość środowisk wymagających pomocy i zagrożonych wykluczeniem społecznym.- Dobrze rozwinięta i równomiernie rozłożona sieć szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych.- Pełnienie przez szkoły funkcji kulturotwórczych.- Odrębność kulturowa regionu kurpiowskiego.	<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Niedostatecznie wykorzystany potencjał przyrodniczy.- Niskie nakłady finansowe w zakresie ochrony środowiska.- Niewykorzystanie możliwości transportu kolejowego.- Zły stan dróg.- Słabo rozwinięty układ sieci drogowej. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Brak znaczących inwestycji.- Brak rodzimego kapitału.- Niskie i nierównomierne tempo inwestycji w sektorze prywatnym.- Niski poziom wykształcenia bezrobotnych.- Opóźnienia przedsiębiorców w dostosowaniu do unijnych standardów. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Wysokie bezrobocie utrzymujące się w mieście i towarzyszące temu niedostateczne przygotowanie zawodowe bezrobotnych.- Słabość systemu pośrednictwa pracy.- Silna identyfikacja osób długotrwale bezrobotnych z "rolą" bezrobotnego.- Wzrost patologii społecznych.- Rozbieżność między potrzebami środowiska, a możliwościami służb społecznych.- Za małe środki dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie realizowanych zadań.- Zły stan techniczny i braki w wyposażeniu szkół.- Niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Duża powierzchnia lasów i terenów wodnych.- Większe wykorzystanie walorów turystycznych.- Rozwój turystyki zgodny z wymogami ochrony środowiska.- Pozyskanie środków pomocowych z UE.- Szeroka promocja walorów przyrodniczych i krajoznawczych.- Wykorzystanie wolnych terenów inwestycyjnych. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Napływ kapitału zagranicznego w związku z wejściem do UE.- Poprawa infrastruktury zwiększającej atrakcyjność lokalizowania działalności biznesowej.- Rozwój usług doradztwa biznesowego i marketingu.- Budowa i modernizacja infrastruktury okołoturystycznej.- Rozwój sektora turystycznego. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Zmiany legislacyjne mające wpływ na zwiększenie zatrudnienia.- Wzrost gospodarczy, a tym samym wzrost dochodów mieszkańców.- Aktywizacja bezrobotnych.- Stworzenie większych możliwości kształcenia, podnoszenia i zmiany kwalifikacji.- Rozwój infrastruktury odpowiadającej potrzebom społecznym i socjalnym.- Powstawanie społecznych grup wsparcia.- Dostosowanie poziomu kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.- Dostęp do środków unijnych na inwestycje i projekty stypendialne.	<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Zły system gospodarowania na terenach szczególnie wrażliwych.- Degradacja środowiska.- Brak zintegrowanego zarządzania środowiskiem.- Brak środków na rozwój infrastruktury drogowej.- Dekapitalizacja dróg i mostów. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych inwestowaniem w działalność na terenie miasta.- Niekorzystna koniunktura gospodarcza w kraju.- Brak środków na inwestycje w przedsiębiorstwach.- Spadek dochodów gmin ograniczający inwestycje w infrastrukturze. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Brak skutecznej polityki państwa w zakresie rozwiązywania problemów bezrobocia.- Odpływ wykształconej i przedsiębiorczej młodzieży z miasta.- Postępująca degradacja społeczna bezrobotnych.- Brak dostatecznych środków na realizację zadań społecznych.- Brak systemowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej.- Brak tolerancji i dyskryminacja środowisk wymagających opieki.- Zbyt niskie nakłady na edukację.- Zadłużenie oświaty.- Postępująca dekapitalizacja szkół.- Utrudniony dostęp do kształcenia młodzieży ze zmarginalizowanych środowisk.

6. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno - społeczno - gospodarczego miasta i regionu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęka jest zgodny z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa mazowieckiego 2007-2013.

Program rewitalizacji miasta Ostrołęka zgodny jest również z regionalnymi i lokalnymi domenami strategicznymi (celami i kierunkami rozwoju) zawartymi w następujących dokumentach strategicznych:

- **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013** – dokument programowy stanowiący podstawę planowania poszczególnych dziedzin interwencji strukturalnych.
- **Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego** z roku 2006, dokumentem, który stanowi kompleksową koncepcję działania na rzecz długotrwałego rozwoju regionu.

Domena strategiczna: Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie.

Domena strategiczna: Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu.

Domena strategiczna: Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego.

Domena strategiczna: Rozwój transportu i łączności.

Domena strategiczna: Rozwój edukacji.

- **Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego**
- **Samorządowym Programem Rozwoju Mazowsza**

- **Strategią Rozwoju Miasta Ostrołęka** z roku 2000, dokumentem, który w sposób pełny przedstawia wizję, warianty rozwoju oraz cele strategiczne wyznaczone dla miasta Ostrołęka.

Domena strategiczna: Poprawa jakości życia w mieście

Domena strategiczna: Dynamiczny rozwój gospodarczy

Domena strategiczna: Kreowanie tożsamości miasta i kultywowanie dziedzictwa kulturowego

- **Wieloletnim Planem Inwestycyjnym dla Miasta Ostrołęki** (uchwalony w 2001 roku - horyzont czasowy Wieloletniego Planu Inwestycyjnego określa działania inwestycyjne na najbliższe pięć lat, przy czym opracowanie aktualizowane jest każdego roku), dokumentem, w którym zawarte są zadania, które miasto przyjmuje do realizacji, nakłady finansowe na poszczególne zadania oraz źródła finansowania.

Projekty odzwierciedlają również ustalenia zawarte z dokumentach planistycznych miasta Ostrołęka:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego;
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie miasta Ostrołęka.

7. Założenia programu rewitalizacji miasta Ostrołęka.

7.1. Podokresy programowania

Zgodnie z okresami programowania przyjętymi w Unii Europejskiej przyjmujemy, na potrzeby lokalnego programu rewitalizacji następujące podokresy:

- Lata 2008 – 2015

Okres programowy został przyjęty na lata 2008-2013, jednak biorąc pod uwagę zasadę rozliczenia projektów n+2 jako główny okres Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjęto okres 2008-2015.

Zadania w Lokalnym Programie Rewitalizacji zostały określone na lata:

- 2008-2015 – okres ten odzwierciedla wszelkie prace przygotowawcze do procesu rewitalizacji miasta Ostrołęka (np. Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, przygotowanie postępowań przetargowych na dokumentację projektową dla zadań priorytetowych), jak również odzwierciedla kluczowe projekty poszczególnych beneficjentów, zainteresowanych procesem rewitalizacji, wraz ze szczegółowymi opisami projektów i kosztów inwestycji, a także zawiera w sobie projekty znaczące dla rozwoju miasta Ostrołęka.

7.2. Delimitacja obszarów priorytetowych i zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru

Dla potrzeb Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrołęka przeprowadzono delimitację obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym, społecznym i gospodarczym. Delimitacja została dokonana na podstawie analizy dokumentów strategicznych, danych statystycznych, konsultacji społecznych, wizji lokalnych oraz pracy Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji. Wsparciem w trakcie wyboru obszarów priorytetowych wraz z opisującymi ich kryteriami były wyniki analizy ankiet przeprowadzonej wśród mieszkańców miasta Ostrołęka podczas tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji. Wyniki ankietowe zostały oparte na analizie 38 ankiet, wypełnionych przez pełnoletnich mieszkańców miasta Ostrołęka i turystów.

Przy delimitacji obszarów problemowych, wymagających rewitalizacji przyjęto następujące kryteria:

- duża ilość obiektów o wartościach kulturowych lub położenie w obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub objętym ochroną konserwatorską;
- zły stan techniczny istniejącej zabudowy;
- konieczność poprawy funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- szczególnie zniszczone otoczenie, niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni;
- tendencje demograficzne;
- poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczeństwa;
- występowanie zjawisk patologii społecznych;
- liczba imigrantów, grup etnicznych i grup mniejszościowych lub uchodźców;
- niski poziom aktywności gospodarczej.

Wszystkie wyznaczone obszary spełniają , co najmniej trzy z powyższych kryteriów lub odpowiadają bezpośrednim założeniom rewitalizacji zawartych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2007-2013.

Ostatecznie wyznaczono 6 obszarów priorytetowych, koncentracji działań rewitalizacyjnych.

7.3. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru

OBSZAR A

Obszar A – STARE MIASTO – ograniczony ulicami: Mostowa, Leszczyńskiego, Bogusławskiego, Kopernika, Sienkiewicza, Orzeszkowej, Pstrowskiego, Batorego i jej przedłużenie do brzegu rzeki Narew, brzegiem rzeki i do mostu i ulicy Mostowej.

W omawianym obszarze, tworzącym jądro systemu miejskiego należy przede wszystkim zadbać o ochronę historycznych struktur przestrzennych. Należy podnieść znaczenie centralnego punktu miasta w rejonie Placu Bema tworząc możliwości rozwoju nowych usług, punktów handlowych i gastronomicznych. Należy przywrócić funkcję jaką Stare Miasto spełniało w przeszłości (centrum kulturalne, handlowo – usługowe, miejsce integracji społecznej) poprzez renowację istniejącej zabudowy (modernizacja, porządkowanie i uzupełnienie zabudowy istniejącego układu przestrzennego), terenów zielonych i przyjeziornych (zagospodarowanie obszarów zielonych poprzez opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu – stworzenie miejsc codziennego wypoczynku, obiektów małej architektury w celu przystosowania terenu do potrzeb lokalnej społeczności oraz turystów). Odnowienie punktu centralnego miasta doprowadzi do ożywienia centrum i stworzenia charakterystycznego obszaru, który stanie się miejscem spotkań, imprez kulturalnych i odwiedzin przez potencjalnych turystów i dlatego zadania określone w tym obszarze winne być realizowane w pierwszej kolejności jako zadania **priorytetowe**.

Przy realizacji zadań z Lokalnego Programu Rewitalizacji należy pamiętać o zasadzie kształtowania przestrzeni przy zachowaniu ładu przestrzennego i architektonicznego.

W obszarze A powinny być realizowane projekty o charakterze ochronnym dziedzictwa kulturowego, projekty kulturalne i społeczne, a także projekty o charakterze handlowo-usługowym, tworzące nowe miejsca pracy.

Proponowany obszar powinien stać się obszarem codziennych spotkań mieszkańców Ostrołęki, dlatego również należy zadbać o bezpieczeństwo publiczne w centrum miasta. Poprawienie systemu oświetlenia oraz monitoring wizyjny są

niewątpliwie ważnymi zadaniami do zrealizowania podczas rewitalizacji tego obszaru.

Obszar spełnia następujące kryteria przyjęte do delimitacji obszarów problemowych, niezbędnych do procesy rewitalizacji:

- zły stan techniczny istniejącej zabudowy;
- konieczność poprawy funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- duża ilość obiektów o wartościach kulturowych lub położenie w obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub objętym ochroną konserwatorską;
- szczególnie zniszczone otoczenie, niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni;
- tendencje demograficzne;
- poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczeństwa;
- występowanie zjawisk patologii społecznych – wysoki poziom przestępczości i wykroczeń.

OBSZAR B

Obszar B – fortyfikację ziemne fort Bema – ograniczony ulicami: Stacha Konwy, Warszawska, Fortowa, Bitwy pod Ostrołęką, wzdłuż granicy nieruchomości, do ulicy Stacha Konwy.

Obszar 3 jest naturalnym obszarem do rewitalizacji ze względu na przeznaczenie terenu czyli teren powojkowy.

OBSZAR C

Obszar C – osiedle Parkowe – ograniczony ulicami: Traugutta, Witosa, gen. Hallera, Piłsudskiego, i gen. Bogusławskiego.

Zabudowa osiedla powstała w latach 70-tych i 80-tych XX w. Jest to zabudowa blokowa o niskim standardzie budowlanym wymagająca modernizacji oraz poprawy przestrzennej lokali mieszkalnych oraz estetyki budynków i otoczenia. Obszar charakteryzuje się nieekonomicznym wykorzystaniem przestrzeni, brakiem terenów rekreacyjnych oraz punktów usługowo-handlowych.

W obszarze C należy zauważyć przede wszystkim degradację terenów zielonych oraz terenów nadjeziornych. Obszar C to obszar, który dzięki swojemu położeniu bezpośrednio oddziałuje na obszar A.

Infrastruktura komunikacyjna (ulice, ciągi piesze) wymagają renowacji. Przy odpowiednim poziomie infrastruktury komunikacyjnej i technicznej obszar C może stać się strefą świadcząca szeroko pojęte usługi.

Obszar C powinien zostać również objęty programem monitoringu, aby zapewnić mieszkańcom i potencjalnym turystom bezpieczeństwo.

Przy realizacji projektu rewitalizacji należy wspierać projekty dotyczące istniejących zabudowań, a także tworzenie nowych lokali mieszkalnych. Przy rozbudowie systemu mieszkalnictwa na terenie Ostrołęki należy pamiętać również o przeznaczeniu terenów pod rozwijającą się formę budownictwa mieszkaniowego społecznego. W obszarze C nie może zabraknąć oczywiście obiektów handlowo-usługowych. Istotnym elementem polityki społecznej (większe osiedla mieszkaniowe tworzą większe zagrożenia powstawania patologii społecznych) jest zapewnienie mieszkańcom osiedli odpowiednich punktów wsparcia na obszarze zamieszkania, a zatem lokalizacja projektów społecznych takich jak ośrodków pomocy i wsparcia powinna zostać uwzględniona przy realizacji projektu rewitalizacji.

Na obszarach mieszkaniowych nie może również zabraknąć projektów związanych z bezpieczeństwem – oświetlenie, monitoring, „sąsiedzka straż”, a także związanych z bezpieczeństwem komunikacyjnym – modernizacja dróg osiedlowych, a także ciągów pieszych.

Obszar spełnia następujące kryteria przyjęte do delimitacji obszarów problemowych, niezbędnych do procesy rewitalizacji:

- zły stan techniczny istniejącej zabudowy;
- konieczność poprawy funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- szczególnie zniszczone otoczenie, niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni;
- tendencje demograficzne;
- poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczeństwa;
- występowanie zjawisk patologii społecznych – wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- niski poziom aktywności gospodarczej.

OBSZAR D

Obszar D – osiedle Wojciechowice – ograniczony ulicami: I Armii Wojska Polskiego, Budowlanych, Legionowa, ks. Antoniego Pęksy, ul. 5 Pułku Ułanów.

Na obszarze D większą część zabudowy stanowią kamienice z okresu od końca XIX wieku do lat 30-tych XX wieku, większość o pięknych formach architektonicznych z bogatą dekoracją są pozostałością historycznej zabudowy średniejskiej o funkcjach mieszkalno-usługowych.

Obszar D to obszar, który powinien stać się swoistym zapleczem obszaru A. To właśnie na tym terenie powinny znaleźć się projekty zwiększające usługi około turystyczne, usługi gastronomiczne. Obszar D powinien także stać się strefą zaplecza sportowo-rekreacyjnego, a także obszarem o wyższym standardzie mieszkalnym i szeroko pojętym dostępem do usług i kultury.

Realizacja projektów zawartych w LPR dla tej strefy jest równie ważna jak projekty wskazane w obszarze A.

Obszar spełnia następujące kryteria przyjęte do delimitacji obszarów problemowych, niezbędnych do procesy rewitalizacji:

- zły stan techniczny istniejącej zabudowy;
- konieczność poprawy funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- szczególnie zniszczone otoczenie, niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni;
- występowanie zjawisk patologii społecznych – wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- duża ilość obiektów o wartościach kulturowych lub położenie w obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub objętym ochroną konserwatorską.

OBSZAR E

Obszar E – dworzec PKP wraz z przyległymi terenami – rozciągnięty między ulicą Słowackiego, Kolejową, Starowiejską i Żeromskiego.

Aktualnie obszar jest zdegradowany, budynek dworca jest w złym stanie technicznym. Obszar charakteryzuje się wysokim procentem zdegradowania przestrzeni publicznej, wysokim poziomem wykluczenia społecznego mieszkańców oraz występowaniem zjawisk patologii społecznych - wysoki poziom przestępczości i wykroczeń. Teren proponowany jako obszar E do procesu rewitalizacji jest jednym z najczęściej odwiedzanych z powodu znajdującego się tam dworca PKP. Będąc wizytówką miasta obszar ten jest wyznaczony jako priorytet w rewitalizacji miasta. Rewitalizacja tego obszaru przyczyni się do poprawienia aktywności gospodarczej oraz społecznej.

W obszarze E należy realizować projekty o charakterze czysto turystycznym i około turystycznym. Zapewnienie odpowiedniego zaplecza handlowo-usługowo-gastronomicznego zwiększy możliwości zatrzymania potencjalnego turysty w mieście.

Obszar spełnia następujące kryteria przyjęte do delimitacji obszarów

problemowych, niezbędnych do procesy rewitalizacji:

- zły stan techniczny istniejącej zabudowy;
- konieczność poprawy funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczeństwa;
- występowanie zjawisk patologii społecznych – wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- szczególnie zniszczone otoczenie, niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni;
- niski poziom aktywności gospodarczej.

OBSZAR F

Obszar F – ulica Sienkiewicza – teren szpitala i bloków socjalnych.

Obszar spełnia następujące kryteria przyjęte do delimitacji obszarów problemowych, niezbędnych do procesy rewitalizacji:

- zły stan techniczny istniejącej zabudowy;
- konieczność poprawy funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczeństwa;
- występowanie zjawisk patologii społecznych – wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- szczególnie zniszczone otoczenie, niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni;
- niski poziom aktywności gospodarczej.

7.4. Zadania pilotażowe i kolejność realizacji

W ramach konsultacji społecznych z mieszkańcami miasta Ostrołęka, jednostkami samorządu terytorialnego i innymi potencjalnymi beneficjentami zostało zgłoszonych do Lokalnego Programu Rewitalizacji 31 wniosków, z których 5 podlegało odrzuceniu, ze względu na niekwalifikowaność projektów do realizacji lub położenie poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji. Projekty uwzględnione do realizacji zostały przedstawione w rozdziale 8, w rozbiciu na część przestrzenną, gospodarczą i społeczną.

7.5. Oczekiwane wskaźniki realizacji

Jako **wskaźniki realizacji** w programie rewitalizacji przyjmuje następujące wskaźniki:

- Liczba budynków poddanych rewitalizacji
- Liczba zrewitalizowanych obszarów
- Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru
- Liczba projektów zapewniających zrównowazenie i poprawę atrakcyjności miast i miasteczek
- Liczba projektów promujących firmy, przedsiębiorczość i nowe technologie
- Liczba projektów oferujących usługi dla promowania równych szans i społecznej inkluzji dla mniejszości i młodych ludzi
- Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektu

8. Plan działań na terenie rewitalizowanym

W ramach programu rewitalizacji przewidziano do wykonania zadania o charakterze przestrzennym (techniczno-materialnym), gospodarczym, jak również działania o charakterze społecznym. Wszystkie te działania zostaną wykonane w latach:

- 2008-2015

8.1. Plan działań przestrzennych (techniczno-materialnych) w latach 2008-2015

Tabela 10. Wykaz planowanych działań przestrzennych na obszarze poddanym rewitalizacji w latach 2008-2015.

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (kwartały)								Instytucja finansująca – uczestnicząca	Nakłady w latach 2008-2015 w zł
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
1.	Rewitalizacja placu OSP przy ul. Głowackiego 24									Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrołęce	200 000
2.	Renowacja i modernizacja budynku Galerii Ostrołęka									Ostrołęckie Centrum Kultury	3 000 000
3.	Modernizacja lokalu „Taniego Baru” Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce przy ulicy Kilińskiego 2A									Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce	400 000
4.	Dostosowanie budynku Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Farnej 21 do realizacji usług z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych psychicznie									Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce	250 000
5.	Rewitalizacja i konserwacja fortów Bema – PONARWIE etap I									Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce	3 500 000
6.	Adaptacja Fortów Bema – PONARWIE etap II									Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce	4 639 000
7.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Partyzantów 14									Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 14	700 000
8.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Partyzantów 10									Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 10	540 000
9.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Partyzantów 8									Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 8	540 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

10.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Partyzantów 6									Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 6	700 000
11.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Partyzantów 4									Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 4	700 000
12.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Partyzantów 2									Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 2	1 160 000
13.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Legionowa 15									Wspólnota Mieszkaniowa Legionowa 15	1 670 000
14.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Batalionu Czwartaków 6									Wspólnota Mieszkaniowa Batalionu Czwartaków 6	310 000
15.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Batalionu Czwartaków 8									Wspólnota Mieszkaniowa Batalionu Czwartaków 8	570 000
16.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Bieliki i Makarowej 1									Wspólnota Mieszkaniowa Bieliki i Makarowej 1	1 100 000
17.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy I Armii WP 24									Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 24	55 000
18.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy I Armii WP 40									Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 40	81 000
19.	Humanizacja i rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ulicy I Armii WP 42									Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 42	3 950 000
20.	Odrestaurowanie i aranżacja kolorystyczna wnętrza Kościoła Parafialnego Św. Wojciecha B.M. w Ostrołęce									Parafia Rzymskokatolicka Św. Wojciecha B.M.	300 000
21.	Rewitalizacja budynku przy ulicy B. Joselewicza 2 wraz z otoczeniem									Miasto Ostrołęka	210 000
22.	Zagospodarowanie skweru przy ulicy Kopernika									Miasto Ostrołęka	743 788
23.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej – park miejski przy ulicy Traugutta									Miasto Ostrołęka	1 500 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

24.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej – park miejski przy ulicy I Armii Wojska Polskiego									Miasto Ostrołęka	500 000
25.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej – skwer Plac generała Józefa Bema									Miasto Ostrołęka	1 200 000
26.	Rewitalizacja lewostronnej części wału przeciwpowodziowego z adaptacją na ścieżkę pieszo-rowerową									Miasto Ostrołęka	3 150 000
27.	Prace remontowo-konserwatorskie zespołu poklasztornego wraz z zagospodarowaniem parku i ogrodu przy Kościele pw. Św. Antoniego Padewskiego w Ostrołęce									Parafia Rzymskokatolicka Św. Antoniego Paderewskiego	1 750 000
28.	Prace remontowo-konserwatorskie wewnątrz zespołu poklasztornego przy Kościele pw. Św. Antoniego Padewskiego w Ostrołęce									Parafia Rzymskokatolicka Św. Antoniego Paderewskiego	800 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

Tabela 11 zawiera łączne koszty działań o charakterze przestrzennym na terenie rewitalizowanym w latach 2008-2015.

Tabela 11 Koszty działań przestrzennych na obszarze rewitalizowanym w latach 2008-2015.

Nazwa podmiotu	Nakłady 2008-2015
Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrołęce	200 000
Ostrołęckie Centrum Kultury	3 000 000
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce	650 000
Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce	8 139 000
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 14	700 000
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 10	540 000
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 8	540 000
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 6	700 000
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 4	700 000
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 2	1 160 000
Wspólnota Mieszkaniowa Legionowa 15	1 670 000
Wspólnota Mieszkaniowa Batalionu Czwartaków 6	310 000
Wspólnota Mieszkaniowa Batalionu Czwartaków 8	570 000
Wspólnota Mieszkaniowa Bieliki i Makarowej 1	1 100 000
Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 24	55 000
Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 40	81 000
Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 42	3 950 000
Parafia Rzymskokatolicka Św. Wojciecha B.M.	300 000
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Antoniego Padewskiego	2 550 000
Miasto Ostrołęka	7 303 788
RAZEM	34 238 788

8.2. Plan działań gospodarczych w latach 2008-2015

Tabela 12 Wykaz planowanych działań na obszarze poddanym rewitalizacji wraz z harmonogramem realizacji w latach 2008-2015

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (kwartały)							Instytucja finansująca – uczestnicząca	Nakłady w latach 2008-2015
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
1.	Warsztaty dla przedsiębiorców z zakresu pozyskiwania środków z funduszy strukturalnej								Miasto Ostrołęka	250 000
2.	Szkolenia dla młodzieży z zakresu pozyskiwania środków unijnych i rozpoczynania własnej działalności gospodarczej								Powiatowy Urząd Pracy	240 000
3.	Szkolenia i kursy zawodowe pod kątem potrzeb lokalnej przedsiębiorczości.								Powiatowy Urząd Pracy	320 000
4.	Aktywizacja zawodowa bezrobotnych.								Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	430 000
5.	Aktywizacja zawodowa młodzieży do lat 26.								Powiatowy Urząd Pracy	380 000
6.	Zawodowe praktyki i staże zagraniczne								Powiatowy Urząd Pracy	470 000

8.3. Plan działań społecznych w latach 2008-2015

Tabela 13 Wykaz planowanych działań społecznych na obszarze poddanym rewitalizacji wraz z harmonogramem realizacji w latach 2008-2015

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (kwartały)								Instytucja finansująca – uczestnicząca	Nakłady w latach 2008-2015
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
1.	Rozbudowa systemu radiowego monitoringu wizyjnego miasta Ostrołęki na obszarze objętym rewitalizacją									Miasto Ostrołęka	2 300 000
2.	Opracowanie nowych szlaków turystycznych dla miasta Ostrołęka i okolic									Miasto Ostrołęka	240 000
3.	Chrońmy siebie i innych – cykl szkoleń mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie									Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	320 000
4.	Strefa aktywności rodzinnej – cykl szkoleń i konsultacji mających na celu przeciwdziałać rozwodom i rozbiciom rodzin									Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	290 000
5.	Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta, szkolenia i programy profilaktyczne.									Miasto Ostrołęka, Policja	370 000

9. Plan finansowy realizacji rewitalizacji na lata 2008-2015

Źródłami finansowania zadań objętych lokalnym programem rewitalizacji będą:

- środki własne budżetu miasta Ostrołęka
- środki innych podmiotów współpracujących z Urzędem Miasta
- środki z budżetu państwa
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej
- środki własne poszczególnych beneficjentów

Tabela 14 Zestawienie kosztów realizacji zadań z podziałem na podmioty uczestniczące w finansowaniu w latach 2008-2015.

	Nazwa podmiotu finansującego	Łącznie
		2008-2015
Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrołęce	Beneficjent (15%)	30 000,00
	Budżet kraju (10%)	20 000,00
	EFRR (75%)	150 000,00
	Razem	200 000,00
Ostrołęckie Centrum Kultury	Beneficjent (15%)	450 000,00
	Budżet kraju (10%)	300 000,00
	EFRR (75%)	2 250 000,00
	Razem	3 000 000,00
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce	Beneficjent (15%)	97 500,00
	Budżet kraju (10%)	65 000,00
	EFRR (75%)	487 500,00
	Razem	650 000,00
Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce	Beneficjent (15%)	1 220 850,00
	Budżet kraju (10%)	813 900,00
	EFRR (75%)	6 104 250,00
	Razem	8 139 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 14	Beneficjent (15%)	105 000,00
	Budżet kraju (10%)	70 000,00
	EFRR (75%)	525 000,00
	Razem	700 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 10	Beneficjent (15%)	81 000,00
	Budżet kraju (10%)	54 000,00
	EFRR (75%)	405 000,00
	Razem	540 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 8	Beneficjent (15%)	81 000,00
	Budżet kraju (10%)	54 000,00
	EFRR (75%)	405 000,00
	Razem	540 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 6	Beneficjent (15%)	105 000,00
	Budżet kraju (10%)	70 000,00
	EFRR (75%)	525 000,00
	Razem	700 000,00

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 4	Beneficjent (15%)	105 000,00
	Budżet kraju (10%)	70 000,00
	EFRR (75%)	525 000,00
	Razem	700 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 2	Beneficjent (15%)	174 000,00
	Budżet kraju (10%)	116 000,00
	EFRR (75%)	870 000,00
	Razem	1 160 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Legionowa 15	Beneficjent (15%)	250 500,00
	Budżet kraju (10%)	167 000,00
	EFRR (75%)	1 252 500,00
	Razem	1 670 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Batalionu Czwartaków 6	Beneficjent (15%)	46 500,00
	Budżet kraju (10%)	31 000,00
	EFRR (75%)	232 500,00
	Razem	310 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Batalionu Czwartaków 8	Beneficjent (15%)	85 500,00
	Budżet kraju (10%)	57 000,00
	EFRR (75%)	427 500,00
	Razem	570 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa Belki i Makarowej 1	Beneficjent (15%)	165 000,00
	Budżet kraju (10%)	110 000,00
	EFRR (75%)	825 000,00
	Razem	1 100 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 24	Beneficjent (15%)	8 250,00
	Budżet kraju (10%)	5 500,00
	EFRR (75%)	41 250,00
	Razem	55 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 40	Beneficjent (15%)	12 150,00
	Budżet kraju (10%)	8 100,00
	EFRR (75%)	60 750,00
	Razem	81 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa I Armii WP 42	Beneficjent (15%)	592 500,00
	Budżet kraju (10%)	395 000,00
	EFRR (75%)	2 962 500,00
	Razem	3 950 000,00
Parafia Rzymskokatolicka Św. Wojciecha B.M.	Beneficjent (15%)	45 000,00
	Budżet kraju (10%)	30 000,00
	EFRR (75%)	225 000,00
	Razem	300 000,00
Miasto Ostrołęka	Beneficjent (15%)	1 095 568,20
	Budżet kraju (10%)	730 378,80
	EFRR (75%)	5 477 841,00
	Razem	7 303 788,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Antoniego Padewskiego	Beneficjent (15%)	382 500,00
	Budżet kraju (10%)	255 000,00
	EFRR (75%)	1 912 500,00
	Razem	2 550 000,00
RAZEM	Beneficjent (15%)	5 135 818,20
	Budżet kraju (10%)	3 423 878,80
	EFRR (75%)	25 679 091,00
	Razem	34 238 788,00

10. System wdrażania- wybór prawnej formy zarządzającego programem

Warunkiem obowiązywania Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Ostrołęki jako aktu prawa funkcjonującego w Ostrołęki jest jego przyjęcie do realizacji na mocy Uchwały Rady Miejskiej w Ostrołęce. Akt ten wskaże wolę Rady Miejskiej do zharmonizowanego jego rozwoju na zasadach określonych w Programie LPR. Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów każdego dokumentu planistycznego jest skuteczny i przemyślany system jego wdrażania.

Zadania przewidziane do realizacji w okresie 2008-2015 będą koordynowane i zarządzane przez Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji, który został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Ostrołęki. W skład Zespołu Zadaniowego wchodzi zarówno kierownicy wydziałów Urzędu Miasta, pracownicy Urzędu Miasta, a także przedstawiciele:

- Radni Rady Miejskiej w Ostrołęce;
- Przedstawiciele jednostek budżetowych Gminy Miejskiej Ostrołęka;
- Przedstawiciele Fundacji i Organizacji Pozarządowych.

11. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki stanowi dokument otwarty, ponadkadencyjny, określający cele i programy działań na kilkanaście lat. Poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby aktualizowany w zakresie dostosowania się do zmieniających się uwarunkowań.

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych oraz programów jak i sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji projektów inwestycyjnych oraz osiągania planowanych wskaźników produktów i rezultatów dla poszczególnych inwestycji.

Monitoring prowadzony będzie w zakresie **rzeczowym i finansowym**.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w LPR i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu,
- wskaźniki rezultatu.

Proponowane wskaźniki monitoringu:

WSKAŹNIKI PRODUKTU	jedn. miary	charakter wskaźnika
Długość wybudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km	infrastrukturalny
Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km	infrastrukturalny
Powierzchnia wybudowanej infrastruktury drogowej (światła, przejścia) i okołodrogowej (np. przystanki)	m ²	infrastrukturalny
Powierzchnia zmodernizowanej infrastruktury drogowej	m ²	infrastrukturalny
Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.	infrastrukturalny
Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.	infrastrukturalny
Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	infrastrukturalny
Długość wyremontowanej sieci wodociągowej	km	infrastrukturalny
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	km	infrastrukturalny
Długość wyremontowanej sieci kanalizacyjnej	km	infrastrukturalny
Liczba budynków poddanych modernizacji	szt.	infrastrukturalny
Powierzchnia budynków poddanych modernizacji	m ²	infrastrukturalny

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

Liczba nowych budynków mieszkalnych	szt.	infrastrukturalny
Powierzchnia nowych budynków mieszkalnych	m ²	infrastrukturalny
Powierzchnia budynków powojсковych poddanych przebudowie/remontowi	m ²	infrastrukturalny
Liczba budynków powojсковych poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	szt.	infrastrukturalny
Powierzchnia usługowa	m ²	gospodarczy
Liczba budynków zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.	gospodarczy
Powierzchnia budynków zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	m ²	gospodarczy
Powierzchnia budynków zmodernizowanych /wyremontowanych/odrestaurowanych na cele edukacyjne	m ²	społeczny
Powierzchnia budynków zmodernizowanych /wyremontowanych/odrestaurowanych na cele społeczne	m ²	społeczny
Powierzchnia budynków na cele zmodernizowanych /wyremontowanych/odrestaurowanych kulturalne	m ²	społeczny
Liczba zmodernizowanych obiektów pod kątem likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych		społeczny
Powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	m ²	społeczny
Powierzchnia nowych obiektów infrastruktury kulturalnej	m ²	społeczny
Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	szt.	społeczny
Liczba miejsc o charakterze kulturalnym-rekreacyjno-turystycznym (galerie, punkty gastronomiczne, puby, itp.)	szt.	społeczny
Powierzchnia odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	m ²	mieszany
Ilość odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	szt.	mieszany
Powierzchnia obiektów zrewitalizowanych	m ²	mieszany
Liczba obiektów zrewitalizowanych	szt.	mieszany

WSKAŹNIKI REZULTATÓW	jedn. miary	charakter wskaźnika
Liczba lokali użytkowych przyłączonych do sieci kanalizacyjnej/wodociągowej	szt.	infrastrukturalny
Liczba miejsc parkingowych	szt.	infrastrukturalny
Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym	szt.	infrastrukturalny
Powierzchnia zrehabilitowanych terenów powojсковych	m ²	infrastrukturalny
Powierzchnia zabudowanych/zrehabilitowanych pustych przestrzeni publicznych	m ²	infrastrukturalny
Powierzchnia terenów które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m ²	infrastrukturalny
Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.	gospodarczy
Liczba nowo utworzonych podmiotów gospodarczych	%	gospodarczy
Liczba zlikwidowanych podmiotów gospodarczych	szt.	gospodarczy
Powierzchnia usługowa powstała w wyniku rewitalizacji	m ²	gospodarczy
Powierzchnia produkcyjna	m ²	gospodarczy
Struktura podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizowanym	%	gospodarczy
Liczba osób mieszkających w budynkach, poddanych renowacji	osoby	mieszany
Powierzchnia terenów powojсковych które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m ²	mieszany
Liczba przedsiębiorstw korzystających z ofert skierowanych do przedsiębiorczości	szt.	mieszany
Liczba przeszkolonych bezrobotnych	szt.	mieszany
Liczba nowych miejsc pracy na terenie zrewitalizowanym	szt.	mieszany
Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury kulturalnej	szt.	mieszany
Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury turystycznej		mieszany
Liczba zlikwidowanych miejsc pracy na terenie zrewitalizowanym	szt.	społeczny
Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze zmodernizowanej /stworzonej bazy edukacyjnej	szt.	społeczny
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	szt.	społeczny

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

Powierzchnia terenów które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m2	społeczny
Liczba przestępstw w mieście	szt.	społeczny
Wskaźnik wykrywalności przestępstw	Procent	społeczny
Liczba niepełnosprawnych korzystających z budynków kultury	osoby	społeczny

Monitoring finansowy obejmował będzie dane realizacji projektów będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych.

Ocena programów (projektów i zadań inwestycyjnych), przebiegać powinna według trzech aspektów odnoszących się do trzech stanów procesów realizowanych w praktyce:

- ex-ante - ocena poprzedzająca realizację procesu, nazywana oceną prospektywną, polega na sprawdzeniu poprawności ustalenia struktury operacyjnej procesu wykonawczego i struktury organizacyjnej, w której proces ten ma być realizowany;
- mid-term - ocena bieżąca, sprawowana w czasie realizacji procesu, polega na śledzeniu przebiegu procesu realizowanego w podsystemie wykonawczym, z punktu widzenia jego zgodności z założoną strukturą operacyjną oraz sprawdzaniu zgodności osiągniętych rezultatów pod względem ilościowym, jakościowym i czasowym z celami zdekomponowanymi na zadania;
- ex-post Przeprowadzona po zakończeniu działania objętego programem ocena retrospektywna, polega na konfrontacji osiągniętych rezultatów z założonymi celami. Stanowi ona podstawę oceny sprawności realizacji oraz trafności przyjętych wzorców działań.

Do monitorowania oceny realizacji programu i jego aktualizacji, służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągane wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania. Na system okresowej analizy, monitorowania i aktualizacji składają się:

- Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji;
- Partnerzy:
 - partnerzy indywidualni i radni jako reprezentanci ogółu mieszkańców miasta,
 - mieszkańcy miasta,
 - przedsiębiorcy,
 - bankowcy,
 - organizacje pozarządowe,
 - partnerzy instytucjonalni,
 - inni partnerzy.

Plan działań dla przebiegu procesu rewitalizacji i informacje o jego realizacji:

- przebieg i kolejność realizacji poszczególnych zadań w określonych przedziałach czasowych
- informacje o realizacji działań i zadań

Określony sposób oceny przebiegu realizacji procesu rewitalizacji

- analiza osiągniętych w danym okresie wskaźników podczas:
 - a) spotkań zespołu koordynacyjnego – nie rzadziej niż raz na pół roku,
 - b) spotkań zespołu koordynacyjnego z partnerami, według określonego harmonogramu.

Integracja społeczeństwa

Zasadniczym celem integracji społecznej jest zapewnienie wyczerpującej i zrozumiałej informacji oraz takich dróg jej obiegu, żeby uzyskać partycypację społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywny udział w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Komunikacja społeczna ma:

- zapewnić partnerom programu dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji;
- pobudzić ich do wdrażania własnych opinii;

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

- nawiązać porozumienie pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji, a zespołem koordynacyjnym.

Podstawą partycypacji jest informacja, wymieniana pomiędzy partnerami, a zespołem koordynacyjnym w procesie komunikacji społecznej, zorganizowanej w sprawny system.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji, w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy.

Na system komunikacji społecznej składają się:

- Podmiot inicjujący proces komunikowania się - zespół koordynacyjny
- Podmiot odbierający informacje - partnerzy indywidualni i zbiorowi
- Określone informacje:
 - wiadomości zaznajamiające oraz o specyficznym tzw. pedagogicznym charakterze, wyjaśniające zagadnienie rewitalizacji i potrzebę realizacji programu;
 - wiadomości z bieżącej realizacji programu;
 - wnioski z monitorowania, oceny i aktualizacji.
- Określony sposób komunikowania się:
 - środki komunikacji społecznej bezpośredniej, takie jak kontakty i spotkania Prezydenta Miasta Ostrołęki (zespół koordynacyjny) z mieszkańcami, a także kontakty i spotkania mieszkańców z urzędnikami podczas załatwiania spraw.
 - środki komunikacji społecznej pośredniej, m.in.: relacje dziennikarzy, prasy, radia, telewizji (informacja prasowa, konferencje, wywiady); ulotki, biuletyny, informatory, wydawnictwa, ogłoszenia; strona internetowa).

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęki

- System wykorzystywać może:
 - dokumentację (uchwały Rady Miejskiej w Ostrołęce, zarządzenia i decyzje Prezydenta Miasta Ostrołęka, ustalenia zespołu koordynacyjnego);
 - wywiad (bieżące informacje o sytuacji);
 - badania sondażowe (wywiad kwestionariuszowy, wywiad telefoniczny, ankieta wypełniana przez respondenta).

Celem działań związanych z promocją programu jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców:

- beneficjentów projektów/mieszkańców gminy,
- środowiska przedsiębiorców,
- organizacji pozarządowych,
- partnerów społecznych.

Sprawność i efektywność działania systemu komunikacji społecznej zależy z jednej strony od zaangażowania, umiejętności, sposobu pozyskiwania, analizowania i oceny informacji od mieszkańców, a z drugiej strony od umiejętności doboru form i środków przekazywania informacji.

Definicje przydatne potencjalnym beneficjentom w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych

Analiza SWOT - metoda pozwalająca przeanalizować atuty i słabości regionu wobec szans i zagrożeń stwarzanych przez otoczenie.

Audyt - ogół działań, poprzez które uzyskuje się niezależną ocenę funkcjonowania instytucji – ich legalności, gospodarności, celowości, rzetelności. Audyt jest zazwyczaj przeprowadzany przez odrębną komórkę, podporządkowaną bezpośrednio kierownikowi instytucji (audyt wewnętrzny) lub przez firmę zewnętrzną (audyt zewnętrzny).

Beneficjent końcowy – jednostka, która jest odpowiedzialna za zlecenie odbiorcy (projektodawcy) realizacji projektu. Jest to jednostka przyznająca pomoc. Do obowiązków beneficjentów końcowych należy też m.in. ogłaszanie konkursów, przeprowadzanie oceny formalnej wniosków, organizowanie prac Komisji Oceny Projektów, podpisywanie umów z projektodawcami, monitorowanie realizacji projektów, wypłata lub zwrot kosztów poniesionych przez projektodawców, przedkładanie wniosków o płatność do Instytucji Pośredniczącej i przedkładanie Instytucji Pośredniczącej raportów z realizacji działania.

Beneficjent Ostateczny (BO) – Osoba, instytucja lub środowisko (grupa społeczna) bezpośrednio korzystająca z wdrażanej pomocy.

Cele polityki strukturalnej UE - cele służące osiągnięciu spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej.

Dokumenty programowe (operacyjne) - dokumenty w postaci programów lub planów rozwoju, opracowywane na potrzeby wydatkowania środków wstępnie przyznanych (alokowanych) danemu obszarowi lub sektorowi przez Komisję

Europejską w ramach Funduszy Strukturalnych. Określają m.in. cele i główne kierunki wydatkowania środków na podstawie analizy aktualnej sytuacji i trendów rozwojowych danego obszaru lub sektora, kryteria i sposoby realizacji konkretnych projektów, osoby i instytucje odpowiedzialne za wykonanie określonych zadań oraz szacowaną wielkość i rozbięcie środków z uwzględnieniem współfinansowania ze wszystkich osiągalnych źródeł budżetowych. Dokumentami programowymi są np. wy Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Regionalny Projekt Operacyjny.

Działanie - grupa projektów realizujących ten sam cel. Działanie stanowi etap pośredni między priorytetem a projektem.

Ewaluacja - ocena oddziaływania pomocy strukturalnej Wspólnoty w odniesieniu do postawionych jej celów oraz analiza jej wpływu na problemy strukturalne. Jest ona prowadzona przed rozpoczęciem programu - ocena wstępna (tzw. ex-ante), w trakcie programu - ocena bieżąca (tzw. interim) i po zakończeniu - ocena końcowa (tzw. ex-post).

Grant - bezpośrednia płatność o charakterze niekomercyjnym, dokonywana przez Jednostkę Kontraktującą na rzecz określonego beneficjenta w celu podjęcia przez niego odpowiednich działań promujących np. cele polityki strukturalnej UE.

Grupa docelowa / ostateczny beneficjent - osoba, instytucja lub środowisko (grupa społeczna) bezpośrednio korzystająca z wdrażanej pomocy np. biorąca udział w szkoleniach organizowanych przez projektodawców.

Inicjatywy Wspólnoty - programy finansowane z funduszy strukturalnych, mające na celu rozwiązanie problemów występujących na terenie całej Unii Europejskiej. Liczba i charakter Inicjatyw Wspólnotowych ulegają zmianom w zależności od zidentyfikowanych problemów mających wpływ na funkcjonowanie Unii Europejskiej.

Instytucje rynku pracy - są to: publiczne służby zatrudnienia, niepubliczne instytucje rynku pracy oraz wszystkie instytucje wpływające na rynek pracy poprzez kształtowanie i obsługę procesów na nim zachodzących. Należą do nich np. pracodawcy, instytucje szkolące.

Instytucje Zarządzające - to instytucje odpowiedzialne za zarządzanie poszczególnymi programami operacyjnymi. Przed realizacją programu operacyjnego Instytucja Zarządzająca przygotowuje uzupełnienie danego programu operacyjnego i przekazuje do akceptacji Komitetowi Monitorującemu program operacyjny, a następnie przesyła do Komisji Europejskiej. W gestii Instytucji Zarządzającej leży też zapewnienie, że wydatki współfinansowane środkami pochodzącymi z UE są poprawnie zarządzane i księgowane oraz, że wszystkie instytucje zaangażowane w zarządzanie danym programem operacyjnym mają od momentu rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków zapewnione odpowiednie zaplecze techniczne i zdolność administracyjną.

Instytucja Zarządzająca stoi także na straży zgodności z prawem wspólnotowym zarządzania i wdrażania pomocy operacyjnej oraz zgodności z politykami Wspólnoty Europejskiej operacji podejmowanych w ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty. Jest ona również odpowiedzialna za zgodność z wspólnotowymi zasadami polskich zasad zawierania kontraktów publicznych i pomocy publicznej. Instytucja Zarządzająca dostarcza Instytucji Płatniczej wnioski o płatność zgodnie z wszelkimi wytycznymi wydanymi przez tę instytucję. Do zadań Instytucji Zarządzającej należy również przygotowanie i wdrożenie planu działań w zakresie informacji i promocji danego programu operacyjnego. Instytucja Zarządzająca ma obowiązek, przez co najmniej trzy lata od daty ostatniej płatności przekazanej przez Komisję Europejską, przechowywać wszelką dokumentację związaną z realizacją projektów.

Komisja Oceny Projektów – komisja powoływana przez Końcowego Beneficjenta do oceny merytorycznej wniosku o finansowanie projektu. Ocena Komisji stanowić będzie podstawę do ułożenia listy rankingowej projektów i rekomendowanych do akceptacji dyrektorowi instytucji beneficjenta końcowego. W

skład Komisji wchodzić przedstawiciele instytucji beneficjenta końcowego. Mogą w niej także uczestniczyć niezależni eksperci powołani w ramach Pomocy Technicznej Programu.

Komitet Monitorujący – komitet powoływany przez Instytucję Zarządzającą w celu zapewnienia właściwego monitorowania, ewaluacji oraz efektywnego wdrażania Programu Operacyjnego. Jego zadaniem jest m.in. zapobieżenie jednostronnym ocenom, wypracowanie kryteriów i sposobu oceny programu, nadzorowanie postępów w osiąganiu założonych celów i rezultatów wdrażania programu operacyjnego, a także podejmowanie decyzji o zmianach w realizacji programu. W jego skład wchodzi przedstawiciele wszystkich jednostek i środowisk zaangażowanych we zarządzanie i wdrażanie danego Programu Operacyjnego, a także przedstawiciele partnerów.

Komitet Sterujący – komitety są powoływane przez Instytucję Pośredniczącą. Są one odpowiedzialne m.in. za zatwierdzanie i ocenę realizacji ramowych planów działania Beneficjentów Końcowych.

Konkurs – procedura mająca na celu wyłonienie najlepszych Projektów składanych przez Ostatecznych Odbiorców [Beneficjentów].

Kontrakt wojewódzki - Instrument wspierania rozwoju regionalnego, w ramach którego samorządy otrzymują z budżetu państwa dotacje na wsparcie realizacji zadań własnych, wynikających z wojewódzkich strategii i programów rozwoju wpisujących się w cel i priorytety strategicznych dokumentów rządowych.

Kontrola finansowa - mechanizmy i środki zapewniające prawidłowe funkcjonowanie procesu gromadzenia i dysponowania funduszami Wspólnoty.

Koszty kwalifikowane - są to koszty niezbędne dla realizacji projektu, które zostały uwzględnione w budżecie projektu, spełniają wymogi efektywnego

zarządzania finansami, zostały poniesione po podpisaniu umowy z Beneficjentem Końcowym, są poparte stosownymi dokumentami oraz zgodne z przepisami Unii Europejskiej i krajowymi.

Kryteria wyboru projektów - określony zestaw wymogów formalnych i merytorycznych które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie ze środków pomocowych.

Lider – Ostateczny Odbiorca [Beneficjent], który zgłasza wniosek o dofinansowanie realizacji Projektu w imieniu wszystkich Partnerów i odpowiada przed Instytucją Wdrażającą za jego realizację.

Monitorowanie - proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania projektów, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami realizacji. Może ono dotyczyć zarządzania środkami pochodzącymi z Funduszy Strukturalnych lub postępów w realizacji programów i projektów.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO) są dokumentem określającym działania o charakterze rozwojowym, jakie Rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych.

Obszary wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) - Rozporządzenie Rady i Parlamentu Europejskiego nr 1784/1999 w sprawie EFS określa obszary wspierające i uzupełniające działania nakierowane na rozwój zasobów ludzkich i rynku pracy – tzw. obszary wsparcia EFS. Są to:

- aktywna polityka rynku pracy,
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- kształcenie ustawiczne,
- doskonalenie kadr gospodarki oraz rozwój przedsiębiorczości,
- równość szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Okres programowania - okres obowiązywania dokumentów programowych, stanowiących podstawę ubiegania się o pomoc ze środków Funduszy Strukturalnych. Obecny okres programowania to lata 2007-2013.

Panel ekspertów - ciało instytucjonalne złożone z niezależnych ekspertów specjalizujących się w dziedzinie będącej przedmiotem ewaluacji, którzy w oparciu o przedłożone dokumenty i dane oceniają efekty programu lub projektu w kontekście określonych kryteriów ewaluacyjnych.

Partner – organizacja spełniająca te same kryteria co Ostateczny Odbiorca [Beneficjent], współpracująca przy przygotowywaniu i realizacji Projektu, zgodnie z podpisaną umową lub porozumieniem o współpracy.

Partnerstwo - włączenie w proces podejmowania decyzji i ich realizację odpowiednich szczebli władz wspólnotowych i krajowych, jak również instytucji i środowisk regionalnych oraz lokalnych najlepiej znających potrzeby i możliwości swego regionu. Jest to jedna z zasad wdrażania Funduszy Strukturalnych.

Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW) - dokument przyjęty przez Komisję Europejską w uzgodnieniu z danym państwem członkowskim, po dokonaniu oceny Narodowego Planu Rozwoju. Zawiera strategię i priorytety działań Funduszy Strukturalnych i państwa członkowskiego, ich cele szczegółowe, wielkość przyznanego wkładu Funduszy i innych środków finansowych. Dokument ten winien być podzielony na priorytety i wdrażany za pomocą jednego lub kilku programów operacyjnych.

Programy Operacyjne - to elementy wdrażające Podstawy Wsparcia Wspólnoty. Ich treść wynika bezpośrednio z celów i strategii ich osiągnięcia określonych w Narodowym Planie Rozwoju. Można by powiedzieć, że są to tematy, w ramach których przyznawana będzie pomoc z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Każdy z programów operacyjnych składa się z priorytetów, których elementami są poszczególne działania będące szczegółowym określeniem sposobu osiągnięcia celów NPR.

Programowanie - proces organizowania, podejmowania decyzji i finansowania prowadzący do przygotowania dokumentów programowych. Przebiega on w kilku etapach i ma na celu przede wszystkim przygotowanie realizacji programów, na bazie wieloletniej współpracy oraz wspólnych działań Wspólnoty i państw członkowskich.

Projekt – przedsięwzięcie realizowane w ramach Działania, opisane we wniosku, będące przedmiotem umowy o dofinansowanie projektu zawartej pomiędzy Instytucją Wdrażającą a Ostatecznym Odbiorcą [Beneficjentem].

Projektodawca / ostateczny odbiorca - jednostka składająca wniosek do Końcowego Beneficjenta na realizację projektu współfinansowanego z funduszy strukturalnych.

Raportowanie - sprawozdawanie przez instytucję zarządzającą postępu z wdrażania funduszy. Raportowanie dotyczy także projektodawców, którzy zobowiązani są do składania do Beneficjenta Końcowego raportów kwartalnych, rocznych i końcowych służących informowaniu o postępach i ewentualnych trudnościach wynikłych podczas realizacji projektu.

Refundacja wydatków - zrekompensowanie przez Komisję Europejską wydatków realizowanych w ramach pomocy - po ich poświadczeniu przez instytucję płatniczą. Refundacja wydatków dokonywana jest w postaci płatności okresowych.

Rezultaty - bezpośrednie i natychmiastowe efekty zrealizowanego programu lub projektu. Rezultaty dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia programu lub projektu u ostatecznych beneficjentów, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.

Rozwój regionalny - wzrost potencjału gospodarczego regionów oraz trwała poprawa ich konkurencyjności i poziomu życia mieszkańców, co przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Studium wykonalności - studium przeprowadzone w fazie formułowania projektu, weryfikujące czy dany projekt ma dobre podstawy do realizacji i czy odpowiada potrzebom przewidywanych beneficjentów.

System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności (SIMIK) – instrument wspierający monitorowanie i zarządzanie programami operacyjnymi jak i poszczególnymi projektami Podsystem Europejskiego Funduszu Społecznego (PEFS) – gromadzi informacje na temat Beneficjentów Ostatecznych oraz monitoruje efekty zrealizowanego wsparcia po zakończeniu wdrażania poszczególnych projektów.

Szczegółowy opis priorytetów - to dokumenty przedstawiające strategię realizacji celów zdefiniowanych w programach operacyjnych. Zawierają one szczegółowy opis działań przewidywanych do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów programów operacyjnych, wraz z kryteriami wyboru projektów, listą beneficjentów końcowych i ostatecznych odbiorców. Uzupełnienie programu zawiera też opis systemu wdrażania programów operacyjnych, opis zadań najważniejszych instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrolę realizowanych działań, a także procedurę wyboru projektów. W uzupełnieniu znajduje się też plan finansowy, przedstawiający podział środków przeznaczonych na realizację poszczególnych działań z podziałem na lata.

Wdrażanie - realizacja projektu/programu. Etap wdrażania następuje po etapie programowania.

Wkład prywatny Ostatecznego Odbiorcy [Beneficjenta] – są to środki Ostatecznego Odbiorcy [Beneficjenta] uwzględnione w budżecie Projektu, których wysokości nie uwzględnia się przy obliczaniu wysokości dofinansowania.

Wniosek – wniosek o dofinansowanie Projektu przygotowany przez Ostatecznego Odbiorcę [Beneficjenta]. Standardowy formularz składany przez projektodawcę w celu uzyskania wsparcia ze środków pomocowych.

Wniosek o płatność - wniosek kierowany przez Instytucję Zarządzającą do instytucji płatniczej w celu dokonania okresowych płatności na rzecz beneficjentów końcowych. Płatności te umożliwiają zwrot kosztów poniesionych przez projektodawców.

Wnioskodawca - podmiot ubiegający się o wsparcie w ramach Programów Operacyjnych.

Wskaźniki - miara: celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (np. ekonomicznych, społecznych, dotyczących ochrony środowiska).

Wskaźniki oddziaływania - wskaźniki odnoszące się do konsekwencji danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów.

Wspólnota Europejska (WE) - wspólnota, której celem jest stworzenie wspólnego rynku oraz unii gospodarczo-walutowej, a także dzięki wdrożeniu wspólnej

polityki i działań, wspieranie w całym ugrupowaniu harmonijnego i zrównoważonego rozwoju działalności gospodarczej, wysokiego poziomu zatrudnienia i ochrony socjalnej, równości praw kobiet i mężczyzn, zrównoważonego i nieinflacyjnego wzrostu, wysokiego stopnia konkurencyjności i spójności gospodarczej, wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, podnoszenie standardu i jakości życia, gospodarczej i społecznej spójności oraz solidarności między państwami członkowskimi. Działania Wspólnoty są regulowane wspólnymi politykami, do których należą: wspólna polityka rolna, wspólna polityka handlowa, wspólna polityka transportowa i polityka ochrony środowiska, polityka regionalna i strukturalna WE, unia gospodarczo-walutowa, wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa.

Współfinansowanie ze źródeł krajowych - środki pochodzące z budżetu państwa, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżetów jednostek samorządu terytorialnego i środków Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, które w zależności od Działania, zapewniają współfinansowanie realizacji projektów. Wkład krajowy przewiduje również udział środków prywatnych.

Wydatki kwalifikowane ogółem – ogół kosztów, które kwalifikują się do refundacji ze środków Funduszy Strukturalnych, poniesionych w trakcie realizacji Projektu oraz w trakcie wdrażania, zarządzania, monitorowania programów, w ramach których powyższy projekt jest realizowany.

Zamówienia publiczne - opłacane przez zamawiającego usługi, dostawy lub roboty budowlane wykonywane przez dostawców lub wykonawców.

Spis tabel

Tab. 1. Rozwój sieci wodociągowej.....	21
Tab. 2. Rozwój sieci kanalizacyjnej.....	21
Tab.3. Podmioty Gospodarki Narodowej według sektorów i wybranych form prawno – organizacyjnych w roku 2003 w mieście Ostrołęka.	29
Tab.4. Dynamika zmiany zaewidencjonowanych przedsiębiorców w poszczególnych rodzajach handlu i usług.....	30
Tab.5 Liczba przedsiębiorców w poszczególnych branżach	30
Tab.6. Ludność miasta według ekonomicznych grup wieku – stan na 31.12.2007r.....	35
Tab.7. Dynamika zmiany w zasobach mieszkaniowych w Ostrołęce	38
Tab.8. Wykrywalność przestępstw w Ostrołęce – zestawienie rok 2003 – 2004.....	39
Tab.9. Ilość placówek edukacyjnych na terenie miasta.....	40
Tabela10. Wykaz planowanych działań przestrzennych na obszarze poddanym rewitalizacji w latach 2008-2015.	64
Tabela 11 Koszty działań przestrzennych na obszarze rewitalizowanym w latach 2008-2015.....	67
Tabela 12 Wykaz planowanych działań na obszarze poddanym rewitalizacji wraz z harmonogramem realizacji w latach 2008-2015.....	68
Tabela 13 Wykaz planowanych działań społecznych na obszarze poddanym rewitalizacji wraz z harmonogramem realizacji w latach 2008-2015	69
Tabela 14 Zestawienie kosztów realizacji zadań z podziałem na podmioty uczestniczące w finansowaniu w latach 2008-2015.	70

Spis rysunków

Rys.1. Położenie miasta	14
Rys.2 Liczba podmiotów gospodarczych	29
Rys.3 Gęstość zaludnienia w podziale na osiedla	36
Rys.4 Liczba ludności w podziale na osiedla.....	37
Rys.5 Stosunek liczby mieszkańców korzystającej z pomocy społecznej do liczby mieszkańców osiedla	42

Spis rycin

Ryc. 1. Użytkowane gruntów n terenie Miasta Ostrołęka.....	15
Ryc.2. Rozwój sieci gazowniczej.....	23
Ryc.3. Rozwój sieci elektrycznej	24
Ryc. 4. Długości dróg w Ostrołęce	25
Ryc. 5 Struktura przedsiębiorców w poszczególnych branżach w roku 2004	31
Ryc.6 Zatrudnienie w poszczególnych sektorach	31
Ryc. 7. Stopa bezrobocia oraz liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Ostrołęce w latach 2003-1007.....	32
Ryc.8. Dynamika zmiany liczby ludności w mieście Ostrołęka	34
Ryc. 9. Ludność według wieku i płci w2007 roku.....	35
Ryc.10. Powody przyznania pomocy społecznej w poszczególnych latach w Ostrołęce w latach 2002-2004.	41
Ryc.11. Obszary obejmowane strukturą stowarzyszeń i organizacji pozarządowych miasta Ostrołęki.	45